ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ եւ Թէ գաւառաց համար
Տարեկան 7 մէճիտ
Վեցամսեայ 3 1/2 »
Եռամսեայ 2 »
Օտար երկիրներու համար 40 Ֆր.
Վեցամսեայ 20 »
Եռամսեայ 10 »
Թղթատարի ծախքը մեր վրայ, Թաց ի Բօսֆ Լօքալէն:
Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի՝ 115 ղրուշի փուլն 100 ղրուշի հաշուով:
Նամակները կ'ուղղուին առ ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՆ
38, Պապը Ալի Ճատտէսի, Կ. Պոլիս:

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ

ՀԱՅԱԲԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

"بوزانتيون"
ارمنيجه يومى وسياسى غزته
صاحب امتياز ومدير مسؤلى
بوزانت كچيان
مطبعه و اداره خانه سى باب عالى جاده سنده ۳۸ نومرولى دائرهٔ مخصوصه ده در

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien
Politique, Financier et Littéraire
Directeur-Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab Aali Djaddéssi, No. 38.
CONSTANTINOPLE

ՔՍԱՆ ՓԱՐԱ

Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 62 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1897 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 16/28 | 25 ՇԱԲԱՆ 1314. 16 ՔԵԱՆՈՒՆԻ ՍԱՆԻ 1312 | Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 62

Կ. ՊՈԼԻՍ, 16/28 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1897

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԱԿՆԱՅ ԱՊՈՒՉԵԽ ԳԻՒՂԷՆ ԱՌԱՋԱՐԿ

Ի վերատեսութիւն Սահմանադրութեան

Աղէկ կարդացէք, այնպէս չէ՞: —Ակնայ Ապուչեխ գիւղէն «Բիւզանդիոն»ին ղրկուած է ծրագիր մը Սահմանադրութեան վերաքննութեան համար: Դուք կարելի է ուրիշ բան կը սպասէիք Ապուչեխ գիւղէն.— Ձմրան սաստկութեան ու կարօտութիւններուն մէկ նկարագրութիւնը, կամ աղքատներուն կեանքէն առնուած ուրուանկար մը: Տնտեսական արդի տագնապին մէջ իսկ, մարդը Նամակի Թղթի մը եօթն երեսները խիտ առ խիտ լեցուցեր է Ազգին բարոյական ու իմացական աղէկութեան վրայ խորհելով ու միջոցներ ցոյց տալով: Գրողը ճանչնալու պատիւը չունինք: Իր անուան հրատարակումը չուզեր. բայց ինքզինք մեզ կը ներկայացնէ իբրև այնպիսի մի որ 1878 էն ասդին Ակնայ վիճակին Գաւառ. Ժողովին կրթական և վարչական ճիւղերուն անդամակցեր է և փորձառութիւն ստացեր է գաւառային-վարչական գործերու, ևն. ժամանակաւ օրաթերթ «Մասիս», յետոյ «Արեւելք» ուշի ուշով կարդացեր է, մանաւանդ խմբագրականներն, և հիմակ ալ «Բիւզանդիոն»ի պարունակութեան շատ կը համակրի եղեր: Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հօր և արդի Վարչութեան օրինաւոր ընտրութենէն շատ գոհ է. և կը յուսայ որ անոնց օրով վարչական մեքենան աւելի ազգօգուտ վիճակի մը մէջ կը դրուի:— Այս նպատակաւ ապաքէն կը փութացնէ իր առաջարկները:

Կը տեսնէ որ Թաղ. Խորհուրդները գործունէութեան և ազդեցութեան մեծ բաժին մ'ունին, և եթէ աղէկ ընտրուին՝ կարեւոր արդիւնք կրնան յառաջ գալ իրենց պաշտօնավարութենէն: Բայց ընտրողներն իրենց ուղղակի քուէարկութեան իրաւունքը շատ հեղ անգիտակցաբար կը գործածեն, կամաւ կամ անգիտութեամբ անձնական և տեղական նկատումներու հպատակելով: Ուստի, կառաջարկէ Բ. աստիճանի քուէարկութեամբ ընտրել Թաղականները:— Ընտրողներն եռապատիկ ցանկ մ'ընտրեն, և ասոր մէջէն կեդրոնին կամ գաւառին Քաղաքական Ժողովը յարմարագոյն անձերը նշանակէ Թաղական: Թաղին դրամներն ալ, կ'ըսէ, ասոր ու անոր քով չմնան. այլ Թաղին եկեղեցւոյ պաշտօնեան կառավարական գանձապետներու նման երաշխաւոր ունեցող և Թոշակաւոր մէկն ըլլայ, որուն յապաղային տուժելու կարողութիւնը պաշտօնապէս հաստատուի և ապահովուի, ևն: Այս գանձապետն ալ իր առանձին վաւերացեալ հրահանգն ունենայ ի ձեռին: Գործնական մարդ, այս Ակնեցին:

* * *

Բայց ամէնէն աւելի կրթական խնդրին վրայ կը ծանրանայ: Գայթակղած է տեսնելով որ—

«Մանաւանդ քառորդ դարէ մ'ի վեր մեր ազգ. վարժարաններէն ելնող ընթացաւարտներն—ու մեծամասնութիւն կազմող կիսաւարտները—խիստ աննշան բացառութեամբ դժբախտաբար այս հանգամանքները կը կրեն.—Յուզամոլութիւն, ինքնահաւանութիւն, անպարկեշտութիւն, կրօնքի նկատմամբ հեգնոտ անտարբերութիւն, ծնողաց հանդէպ անհնազանդութիւն, մեծերու հանդէպ անպատկառութիւն:»

Քիչ մը եաքն ալ կը հարցնէ.

«Ինչ է պատճառն որ մեր հայ-բողոքական եղբարց վարժարաններէն ելնող ընթացաւարտք կը լինին աւելի դրական, աւելի ծանրաբարոյ և աւելի բարեկիրթ:»

Պատճառն այն է որ, կ'ըսէ, դասատուներն իրենք ալ յաւակնոտ են, փիլիսոփայութիւն կը ծախեն, և աշակերտները կապկօրէն կ'ընդօրինակեն իրենց դասատուին մտածելու և խօսելու ձեւերն: Եւ յետոյ, դասատուներն ամուրի են մեծ մասամբ. տղայ չեն ունեցած որ տղայ մեծցնել գիտնան. զաւակներու կրթութեան վրայ իրենց բոլոր գիտցածն և ըսածը լոկ վերացական բաներ են. գործնականը տեսած ըլլալու համար պէտք է որ դասատուներն ամուսնացած մարդիկ ըլլան ամենքն ալ:—Ապուչեխցին շատ կը մեղադրէ Ուսումնական Խորհուրդն ալ՝ լոկ անուանական հսկողութիւն մ'ի գործ դնելուն համար մեր զաւակներուն տրուած կրթութեան տեսակին ու քանակին, այլ մանաւանդ տեսակին վրայ: Դասատուական արտօնագիրը շռայլած է՝ մէկ-երկու մեճիտի կանոնական ծախքն առնելով, առանց նայիլ փնտռելու թէ ո՛րպիսի ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ տէր են այն անձեր որոց կը վստահի Ազգին մանկտւոյն կրթութիւնը: Ինչ կ'անցնի կը դառնայ «քննիչ յանձնաժողովներուն» առջեւ որոց յանձնած է Ուսումն. Խորհուրդը՝ դասատուներուն և դաստիարակներուն վկայական տալու պաշտօնը.— Համառօտ քննութիւն մը սոսկ ուսումնական մասին: Մարդն հայերէն պիտի սովրեցնէ, ու միայն հայագիտութիւնը բաւ կը համարուի. կամ չափագիտութեան ուսուցչին համար՝ մաթեմաթիքի կարողութիւնն, ևն: Երբեք Ուսումն. Խորհուրդին և իր քննիչներուն միտքէն անցա՞ծ է թէ նոյն իսկ գիտութիւններու և լեզուներու դասատուին բարոյական նկարագիրն ու հոգեկան վիճակն ո՛րքան կ'ազդեն ուսանող մատաղ սերունդին վրայ: Հապա դաստիարակնե՞րն: Անոնք բստ մեծի մասին «խաթեր» համար» կամ «խայըրլըմըշ» ըլլալու համար» որոշուած պաշտօնեաներ են:

* * *

Ապուչեխցի քննադատը գայթակղած է կրօնական և բարոյական ոգիին բացակայութենէն մեր կրթական դրութեան մէջ: Նոյնքան գայթակղելի կը սեպէ մեր եկեղեցականութեան անտարբերութիւնն իր բուն իսկ ուսուցչական պաշտօնին, որովհետեւ համոզուած է թէ կղերին է՛ն մեծ պաշտօնը մարդոց հոգին, սիրտը կրթել է, ու միտքը զարգացնել՝ ուղիղ գաղափարներ տալով իրերուն և մարդկային կեանքի երեւոյթներուն վրայ:

«Ի՞նչ օգուտ 4—5—6 ժամ անընդհատ զօձել լոկ ծիսական պաշտամունքներու, արարողութիւններու, երբ կիրակէ կիրակի չիտկէ չխօսի քարոզ մը անգամ չի խօսուիր մեր ամէն եկեղեցիներուն մէջ. երբ եկեղեցի գացողները նոր լոյս մը, նոր տեսութիւն մը, նոր գաղափար մը իրենց հետ չեն բերեր, այլ դարերէ ի վեր միապաղաղ միօրինակութեամբ կատարուած նոյն ծէսերը դիտելով ու կարդացուածներէն բան մը չհասկնալով կը դառնան տուն: Միթէ Աստուած կը բարկանա՞յ եթէ 4—5—6 ժամն իջեցնենք 2 կամ 3ի, և մնացեալ ժամանակն յատկացնենք քարոզի կամ հրապարակախօսութեան ձեւով կրօնական, բարոյական ու ընկերական շինիչ նիւթերու վրայ խօսելու ժողովրդին: Ա՛լ բաւական և շատ եղաւ կարծեմ՝ ծիսակատարութեամբ բթանալնիս: Ժամանակն եկած չէ՞ միթէ որ մեր Սուրբ Եկեղեցին իրապէս ծառայեցնենք իր հօտին հոգեւոր, բարոյական և ընկերական բարուքման և ազնուացման:»

Հետեւապէս, կ'առաջարկէ Սահմանադրութեան մէջ սապիսի Յօդ. մը աւելցնել թէ «Ուսումն. Խորհուրդը դասատուական արտօնագիր տայ անոնց միայն որք գիտական հմտութեան պահանջելի չափն ունենալէ զատ, նաեւ ամուսնացեալ են և ընտանեաց տէր, և փորձով գիտեն թէ ծնողներն ի՛նչպիսի ձիրքերով օժտուած պէտք է ըլլան և օժտեն իրենց զաւակներն:» Ուրիշ Յօդուածով մ'ալ կ'ուզէ որ ամէն կարգի եկեղեցականներուն վրայ պարտք դրուի ամէն կիրակի քարոզել պարզ և հրահանգիչ ոճով ո՛չ միայն լոկ աստուածաբանական, այլ առաւելապէս ընկերական, ընտանեկան, բարոյական հարցերու վրայ: Հետեւապէս, կրօն. Ժողովը պարտաւոր ըլլայ սոյն քարոզչական և ուսուցչական ձիրքերով օժտուած անձերը միայն քահանայութեան կամ աբեղայութեան կոչելու:

* * *

Վերաքննութեան եռանդէն բռնուած, մեր պատուական Ապուչեխցին «Բիւզանդիոն»ի ձեւն ալ վերաքննութեան ենթարկեր է, առաջարկելով որ փոխանակ երկու ծալլելու, չորս ծալլելի, որպէս զի գիրքի ձեւով. «որովհետեւ «Բիւզանդիոն»ի պարունակութիւնը կ'արժէ որ գիրքի մը պէս պահուի»:— Այս վերաքննութիւն, սակայն, միւսին չափ կարեւոր և անհրաժեշտ չի Թուիր մեզ:

ԳԱՂԹԱԿԱՆԻՆ ԿԱՂԱՆԴԸ

(ԱՐՁԱԳԱՆԳ ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ)

ԳԱՀԻՐԷ, 8/20 Յունուար.

Դեկտեմբեր 31ի երեքշաբթի իրիկունը, մթնշաղին, քայլերս դէպի Առաջնորդարան մղեցին զիս, չեմ գիտեր ինչո՛ւ եւ ինչպէ՛ս: Օտար միջավայրի մէջ, մանաւանդ տօնական օրեր, այցելու, պանդուխտ կամ գաղթական Հայն աւելի սերտ հակում մը կը զգայ իր եկեղեցիին վրայ, եթէ ժամասէր իսկ չէ եղած սովորական ատեններ:

Գահիրէի Առաջնորդարանն, որուն շրջափակին մէջ կը գտնուի նաեւ եկեղեցին, կառուցուած է քաղաքին հեռաւոր մէկ անկիւնը, շուկայի ճամբուն վրայ. արաբական հին Թաղ մը ուր կերթըցուի ոլոր մոլոր պողոտաներէ եւ հին ու մթին խանութներու կրկնակ շարքէ մը: Այս արեւոտ ու ծիծաղուն երկրին մէջ, ուր ամէն կողմ լիառատ լոյս կը ցոլայ օրն ի բուն, հազիւ արեւու տկար ճառագայթներ կը Թափանցեն անոր Թանձր որմերէն ու մթին կամարներէն: Երբ ցերեկն այսպէս է, ա՛լ իրիկունն ի՛նչ կ'ըլլայ:

Գետնայարկի խուցի մը երկաթեայ դրան առջեւ բազմութիւն մը կար լեցուած, կին, երիկմարդ, գաւառացի, Պոլսեցի. զոյգ զոյգ ներս կ'առնուէին՝ կարգով: Հետաքրքրուեցայ ու մտայ: Նկուղի պէս սենեակ մը, երկու պատիկ պատուհաններով, մերկ ու վանդակապատ. ո՛չ կարասի, ո՛չ աթոռ, ո՛չ սեղան. ու այս ամէնուն տեղ՝ խոշոր պարկեր ու սնտուկներ, միրգերով լեցուն, մեր աւանդական պտուղները կաղանդի: Գաղթականներու նպաստամատոյց Յանձնաժողովն որ արդէն ձեռքէն եկածը կընէ այդ կարօտեալներուն օգնելու համար, մարդասիրական փափուկ հոգածութեամբ մը ուզեր է որ անոնք ունենան նաեւ իրենց կաղանդի սեղանն: Առաւօտուն տեղի ունեցած էր արդէն, քանի մը Տիկիններու հսկողութեամբ, անուշապուրի պատրաստութիւնն ու բաշխումը:

Յանձնաժողովի անդամներէն երկուքն, երկու պաշտօնեայներով, կեցած են հոն ու անձամբ կը բաժնեն պտուղները: Իւրաքանչիւր ներկայացողի կը տրուի իր ընտանիքի անդամներուն համեմատութեամբ, առանց շատ բարիկը նայելու, առատ՝ որքան կարելի է. որպէս զի գոհ սրտով ու սփոփուած դուրս ելլեն:

Կը դիտէի, — Նարինջի կողովի մը յեցած, — գունատ տխուր դէմքերն այդ մարդերուն որոնցմէ շատեր անցած տարի իրենց տունը տեղը կը գտնուէին, ու Թէեւ համեստ վիճակի տէր, սեղանի մը շուրջը կը բոլորուէին. հիմակ՝ գրեթէ ձեռք կը կարկառէին: Ստուերի մէջ մնացած դէմքերին կը սքօղէ անոնց գունատութիւնը. բայց հասակին որ կը ցցուի տատամ շարժումներով կամ կորաքամակ, բաւական է արդէն յայտնելու չիկնոտութիւնն որով կը համակուէին երբ անուննին կը կարդացուի ու կարգն իրենց կուգայ պնակը կամ տոպրակն առնելու: «Ողջ ըլլաք» մը կը մրմնջեն ու կը հեռանան, ուրիշներուն տեղ տալու համար, իրենց աճապարանքին մէջ, դողդղաց ձեռքերնուն Թափելով Թափթփելով պտուղներ: Կիններ [illegible] մարձակ կերեւան. զաւակ, քոյր կամ մայր ունին որոնց համար եկած են. երբեմն կը յամառին աւելի ուզելու եւ «աղա»ները կը պատասխանեն սիրալիր շեշտով մը. «չա՛ս աղէկ, խաթը՛ռն, ուզածդ չափ ա՛ռ»:

Կին մը տեսայ մանաւանդ, որուն մայրական գուրգուրանքի արտայայտութիւնը սրտիս դպաւ: Երկու հոգի են եղեր, ինք ու զաւակը: Այս վերջին հիւանդացած ըլլալով, Ֆրանսացի մայրապետներու հիւանդանոցը ղրկուեր է ուր կը դարմանուի: Երբ իրեն համար բաւականաչափ պտուղ խեղճ կինն ըսաւ.

—Տղուս բաժինն ալ տուէ՛ք. պիտի պահեմ որ երբ աղէկնայ ու քովս գայ, տամ իրեն:

«Տղան ծանր է» փսփսացին քովս. բայց պտուղի բաժինը տուին առատօրէն: Տարաբաղդ մայրը վայրկենական հրճուանք մը ունեցաւ. զաւակը բժշկուած ու քովը վերադարձած կերեւակայէր արդէն: Դուրսէ պատրանք, բայց առանց պատրանքի մեզ ո՞վ կրնայ ապրիլ:

Ա՛լ չուզեցի մնալ. մենք ալ քանի մը ընկոյզ ու կաղին կոտրեցինք կերանք, կիսատ ձայնով մը ըսելով իրարու «բարի կաղանդ»: Սովորութիւնը յարգելու էր:

* * *

Դուրսը, բակին մէջ, արմաւենիի ճիւղերէ շինուած՝ եգիպտացի գեղջուկներու յատուկ մահճակալներու շարք մը,—վասնզի, հակառակ կլիմային տաքութեան, քարին վրայ կառուցելի չէ անկողին ձգել: Գաղթականներէ ոմանք, իրենց մահճակալին քով կծկտուած, պտուղները կը կարգադրէին. իսկ մեծ մասը, անոնք որ ընտանիք կը կազմեն, կը քաշուէին իրենց տեղերն. ամէն խուց, ամէն անկիւն լեցուած է, ճրագները կը վառուէին ու սեղանները կը պատրաստուէին. և ի՛նչ սեղան. կան որ աթոռակի մը շուրջը բոլորուած են:

Երբ արագ քայլերով կ'որեցի անցայ Առաջնորդարանին նեղլիկ փողոցներն ու հասայ քաղաքին կեդրոնը, Օրէքբայի հրապարակը, զոր ելեկտրական լապտերներն իրենց շողարձակ լոյսերով կ'ողողէին՝ ջինջ կապոյտ երկինքի մը տակ, անհուն ովկեանութեան մը ու անհուն զուարթութեան մը մէջտեղ, սրտի աննկարագրելի ճմլում մը ունեցայ: Կաղանդի գիշեր էր, իրա՛ւ, հո՛ն՝ Նորէն յիշեցի: Կառքերը կանցնէին սուրարշաւ, մոգական լապտերի մը պէս ցոլացնելով արեւելեան ու եւրոպական գեղեցկութիւններ, արդուզարդեր, երջանի՛կ ամոլներ որոնք կերթային Թերեւս գնելու տարեգլխի ընծան իրենց զաւկին, կամ նշանածներ՝ որոնք մէկտեղ պիտի ընտրէին իրենց փոխադարձ նուէրները: Հրապարակին մէջտեղ, աւազանին շուրջը, որուն ջրի վէտվէտ ցայտումները ամառնային հրապոյր մը կուտային այդ գաղջ գիշերուան, բազմութիւն զբօսաշրջիկներու որոնք գարեջուրի բաժակներով կը զովացնէին իրենց պապակած շրթունքը կամ կը հանգչէին օրուան յոգնութիւններէն:

Քիչ մը անդին, երկար ու շքեղ շարքը օթէլներու, սրճարաններու, վաճառատուններու, ուր ափրիկեցին ու ամերիկացին, զբօսաշրջիկը ու բնիկը, սեւ պուռնուզին մէջ փաթթուած մակոտ խափշիկն ու ցուրտ հիւսիսներէ եկող սպիտակահանդերձ ճէնթըլմէնն՝ իրար խառնուած՝ եգիպտական ձմեռը կը վայելեն: Լիառատ լոյս, նուագածութիւն, պերճանք, զբօսանք, մրցումի մէջ են. մայթին վրայ քալելու տեղ չկայ. հին ու նոր աշխարհի հարուստները զիրար կը հրմշտկեն՝ բան մը աւելի տեսնելու, վայելք մը աւելի ունենալու տենչով: Ու ճամբուն երկայնքը, օթէլներու [illegible] վրայ, Նազելազեղ տիկիններ [illegible] որոնք օրօրուն Թիկնաթոռի մը վրայ կերազեն՝ սպասելով ընթրիքի զանգակին, կամ «Մ'իս Էլիէթ»ի Թատրոնին գահաւորակին մէջ ամփոփուած օրիորդներ՝ սիրավէպի մը վերջին գլուխը աւարտելու զբաղած:

Այս ամէնը, որ սովորաբար կը հետաքրքրէին զիս, այն ժամուն անզգայ Թողուցին, ու պիտի ըսեմ՝ նողկանքով խառն տպաւորութիւն մը ըրին վրաս: Զինուորական նուագախումբի փողերու և Թմբուկներու գոռ արձագանգին մէջէն, որ կը հասնէր մօտի հանրային պարտէզէն, աշխոյժ ու զուարթ եղանակներ սփռելով օդին մէջ, իմ ականջիս կը բզզար դեռ, տխուր արձագանգի մը պէս, խեղճ կնոջ աղերսը որ պահ մը առաջ զաւկին պտուղը կուզեր՝ անոր անակնկալ մը պատճառելու յուսով, երբ ապաքինի. և Բուրգերէն դարձող քառաձի հոյակապ կառքերուն մէջտեղէն որոնք անապատի պտոյտէն խոնջած միլիոնատէր ու միլէորներ կը բերէին քաղաք, աչքիս առջեւ կուրուագծուէին արմաւենիի ճիւղերէ շինուած մահճակալներու շարքը աղքատիկ հայ գաղթականին, գետնայարկի խոնաւ կամարներուն տակ:

Կեանքի հեգնութիւնը, ընկերային դիրքերու հակապատկերը երբեք այնքան իրական ու խորունկ կերպով ազդած չէին վրաս, որքան այդ գիշերը:

ԳԱՄԷՐ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԹԷ ԻՆՉՈ՞Ւ ՉԵՄ ԸՆԿՃԻՐ

(Որբեւարիի մը պատմութիւնը)

Բ.

Եթէ երկու ամիս առաջուան պերճանքիս մէջ սասնկ առաջարկութիւն մ'ընէր մէկը, իսկոյն օձիքէն բռնելով դուրս նետել կուտայի. բայց հիմակուան չուառած վիճակիս մէջ ամէն տեսակէտով Աստուծոյ մէկ այցելութիւն էր դրացուհւոյս առաջարկն, որով Թէ՛ զաւակներս պիտի ապրեցնէի Թէ վիշտս պիտի մոռնայի եւ բաղդին հետ պիտի կռուէի: Առիթէն օգուտ քաղելով

—Շնորհակալ եմ, Հաճի Տուտու, պատասխանեցի. իմ ալ միտքէս կ'անցնէր. բայց կարը ընտո՞ր կամ ո՞ր տեղէն ճարելու է չէի գիտեր. ձեռքիս աղէկ կար կուգայ, կը ձեւե՛մ կը կարեմ.

—Ա՜ս աղէկ, ա՛ղջիկ, անանկ է նէ վաղուընէ բէղը չը կայ. Խօրսկիր չաքաթ մ'է քի անկաճս կուտէ պալթօս կարել տուր պէէէ, տուն անիկայ կարէ ես քեզի գործ [illegible] կ'ընեմ:

Խօրսկիին բալթօն հաշակ հանեց Թաղին մէջ եւ եօթն Թաղն ամէն լսուեցաւ որ նոր մօտիստ մը եկեր էր Հաճի Տուտուին դրացի. մօտիստ մը որ իր պերճանքին մէջ իբր պզղ մը և կամ զբօսանք մը սովրած էր ձեւագիտութիւնն եւ հիմայ ապրուստի միջոց ընտրած է իրեն եւ երկու որբերուն: Ալ գլուխս քերելու ժամանակ չը գտայ. Հաճի Տուտուն մէկ կողմէն յաճախորդ կը ճարէր ինծ եւ միւս կողմէն ալ Թաղին չափահաս աղջիկները տունս կը բերէր որ ձեւ կար սովրեցնեմ: Վեց ամիս վերջը կատարեալ գործատունի մը երեւոյթն պառ տնակս, ու այնչափ ախորժեցայ զբաղումէս, որ եթէ պերճանքի ատեններուս հետ փոխանակել առաջարկէին Թերեւս չհաճէի, որովհետեւ նախ ես դրամ էի այս գործին հիմն. երկրորդ, տանս ծախքէն աւելի դրամ կը շահէի. երրորդ, կարգ մը աղջիկները անգործութեան վտանգէն կը փրկէի: Բաղդէն յաղթած էի. ո՛չ այս գոհացումը միանալով զաւակներուս սիրոյն հետ, սիրտս կը բանար, աշխատութիւնս կը Թեթեւցնէր, ու այսպիսի տոկունութիւն մը կը ներշնչէր ինծ որ գիշերներն իսկ այն փափուկ ձեռուըներուս, զորոնք երբեք աշխատցուցած չէի, կար կարելով հաճոյք կը զգայի:

Լոյսերու մէջ հանգչի Հաճի Տուտուն իմ մեծ զօրավիգս, իմ երախտաւորութեանս պաշտպանն, իմ գեղեցկութեանս վահանն, ալ ո՛վ Թող կուտայ անոր օձիքը. զաւակներուս հայրն է, տանս մասակարարն է, շատ անգամ կուլ կ'ընէ հետս, կարը ձեռքէս կը քաշէ կը նետէ «հերի՛ք, ալ չը պիտի խնկթենաս» կ'ըսէ. անիկայ ճշմարիտ սրբուհի մ'է, աւա՛ղ, ո՛չ իրեն նմաններ շատ քիչ կան մեր տանտիկիններուն մէջ, եւ ցաւօք պէտք է մատնանիշ ընել այն Հաճի Տուտուներ որոնք իրենց Թեւին տակ ապաստանած երիտասարդուհիները փոխանակ վտանգներէ փրկելու, ուղղակի կորստեան գուբը կ'առաջնորդեն..:

Բայց կը շեղիմ պատմութենէս, որ երկարեցաւ: Հաճի Տուտուին շնորհիւ ապրուստս ապահովելէ վերջ, [illegible] ջին հոգս եղաւ զաւակներուս դաստիարակութիւնը, զորոնք իրենց սեռքին յարմար վարժարաններ տեղաւորեցուցի, կատարելապէս վստահելով որ երկուքն ալ առաջնակարգ պիտի ըլլան իրենց դասարանին մէջ եթէ իմ կաթս ծծած են ու զգացումներուս գէթ հարիւրէն յիսունը կը տածեն: Այսպէս շարունակեցի դէմ կնել դժբախտութեան քան երկար տարիներ, մինչեւ որ ակնկալութեանս համեմատ զաւակներս մեծցան զարգացան, դաստիարակուեցան ու իրենց ընտանեաց անուան արժանի դիրք մը գրաւելով ընկերութեան մէջ, իմ նախկին տունս, մեծցած ընկերութեանս մէջ փոխադրեցին զիս աւելի դիրքովս. աւա՜ղ որ Հաճի Տուտուն չի տեսաւ ակնկալութիւններուս արդիւնքը. մահը բաժնած էր զայն մենէ:

Գալով ձեզ, որբեւարի քոյրե՛րս, գիտեմ Թէ ի՛նչ է ծաղիկ հասակին մէջ ամուսինը կորսնցնելով քանի մը որբերու հոգն ստանձնել. ընկերական երկու վիճակներն ալ Թէ՛ հարստութիւն և Թէ աղքատութիւն հաւասարապէս տեսայ: Երկու պարագային մէջ ալ կը խոստովանիմ որ դժուար է, շատ դժուար, որբեւարիի մը դիրքը. բայց ի՛նչ ընել: Փոխանակ արցունքով ժամանակ անցընելու և ձեր զաւակները դժբախտ ընելու, օրինակս հետեւեցէք, որոշեցէք մարդ ըլլա՛լ: Հայր

ըլլալ, մայր ըլլալ, ամէն բան ըլլալ բայց պարագայ սահմանին մէջ մեծցնել ձեր զաւակներն, և եթէ զաւակ չունիք, աղքատի որբեր կը պակսի՞ն՝ անոնց հոգն ստանձնելու: Բսան տարուան անցեալը վայրկեանի մը չափ նշանակութիւն չունի աչքիս: Զաւակներուս մէկ համբոյրը փոխանակած է աշխատութիւնս: Բայց գուցէ ըսէք որ, «դուն ձեւագիտութիւն գիտէիր յաջողեցար, մենք ի՞նչ կրնանք ընել»: —Նեղութեան մէջ ամէն մարդ կրնայ գլխուն ճարը խորհիլ. չէ՞ք լսած որ «նեղն ինկած աղուէսն աւիծէն քաշ կըլլայ» կըսեն: Եթէ անբան կենդանիներն այնքան կրնան կը ցուցնեն դժբախտութեան դիմադրաւելու, դուք բանաւոր կենդանիներդ ինչ՛ու ընկրկիք դժբախտութեան առջեւ:» «Պէտքն հնարագէտ կընէ մարդս» բայց պայմանաւ որ մարդս ալ կամք ունենայ հնարագէտ ըլլալու: Որբեւայրի մը յաջողութեան գլխաւոր պայմանը «իր կին ըլլալը մոռնալն է» եթէ էրիկ մարդիկ չհասկնան իսկ, դուք կ'ըմբռնէք կարծեմ թէ կէնս ըլլալը մոռնալ ի՞նչ ըսել է. ի՞նչ պիտի ընէք, բաւական տարիներ կին եղաք, ամուսին ունեցաք, այդ կեանքին հաճոյքներն ու դառնութիւններն հաւասարապէս ճաշակեցէք. Թողէք որ աղջիկներն հաճոյք երազեն ամուսնական կեանքին մէջ, դուք ա՛լ ետեւնիդ մի նայիք. առաջ միշտ դէպ առաջ ձեր բարի նպատակին, ձեր զաւակները դաստիարակելու, ապրեցնելու ուղղութեան դիմեցէք, բայց ամէն պարագայի մէջ ձեր յոյսն Աստուծոյ վրայէն մի հեռացնէք. ա՛հ տառապող հոգիի մը համար Աստուծմէ մեծ ի՞նչ մխիթարութիւն կայ. անգամ մը որ Ձեր սենեակն առանձնանաք, ու Ձեր գաղտնիքները տիեզերքի ստեղծողին առջև պարզէք, վստահ պէտք է ըլլաք որ ձեր ամէն ցաւերը պիտի թեթեւցնէ Նա, բայց պայմանաւ որ դուք ալ բոլորանուէր սրտով ծառայէք անոր:

ԲԱՍԻՄ

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄՆԵՐԸ

Սահմանադրութիւնն երեք բացորոշ եւ աւագ պարտականութիւն դրած է Թաղական խորհրդոց վրայ. 1. Հոգ տանիլ Ս. Եկեղեցւոյ պայծառութեան. 2. Հոգ տանիլ վարժարանաց բարեկարգութեան. 3. Խնամել Թաղին աղքատները:

Հոգաբարձութիւնք մեծ բեռ մը կառնեն Թաղական խորհրդոց վրայէն: Աղքատախնամք՝ թէև ո՛չ ուղղակի Սահմանադրութենէ բղխեալ՝ նմանապէս կարեւոր բաժին մը կ'ստանձնեն Թաղական խորհրդոց պարտականութիւններէն: Շատ Թաղեր ալ իրենց «Դպրաց դասերն» ու «Եկեղեցախնամներն» ունին՝ որով Թաղ. խորհրդոց պաշտօնը կարի սահմանափակուելով՝ ասոնց կը մնայ ընթացիկ գործեր տնօրինել, նիւթական մատակարարութիւնը հոգալ և զբաղիլ ընտանեկան խնդիրներով:

Տնտեսական ընդհանուր տագնապին պատճառաւ հարկ է խօսիլ «Աղքատախնամ»ներուն վրայ՝ որոց մէջ անդրանկութեան ու կարեւորութեան տեսակէտով՝ առաջին տեղը կը բռնէ Սկիւտարի Աղքատախնամը: Իր հաստատութենէն ի վեր՝ նախախնամական դեր մը կատարած է այս ընկերութիւն, որոյ գործունէութեան սահմանը կ'սկսի Սէլիմիյէի շրջականներէն և կը հասնի մինչև Չէնկիլ գիւղ: Այն ընդարձակ շրջանակին մէջ կ'ամփոփուին չորս գլխաւոր Թաղեր՝ Նէնի Մահալլէ, Ս. Կարապետ Սէլամսըզ կամ Ս. Խաչ, Իճատիյէ և Գուզկունճուգ: Դիւրին է մակաբերել թէ ի՞նչ մեծ բեռ մը ստանձնած է Սկիւտարի Աղքատախնամը՝ կարենալ հոգալու համար բազմահայ Թաղերու հարիւրաւոր աղքատաց պէտքերն՝ մանաւանդ տնտեսական տագնապի մը մէջ: Կարեւորն այս է որ յիշեալ Թաղ. խորհրդոց և Աղքատախնամին միջև կատարեալ ներդաշնակութիւն կը տիրէ, Թաղեցին անհուն վստահութիւն ունի Տնօրէն Խորհուրդին ժրաջան անդամոց վրայ՝ որոց միակ փառասիրութիւնն ու միակ նպատակն է՝ զիրար գերազանցել անձնուիրութեան և աղքատաց մխիթարութիւն ընձեռելու վսեմ գործին մէջ: Սկիւտարի մեր ազգայնոց աղքատասիրութեան և ողորմածութեան վրայ խօսիլ աւելորդ յոգնութիւն պիտի ըլլար քանի որ երկար տարիներէ ի վեր՝ օրական պարէն, դեղ ու դարման, զգեստ և վառելիք մատակարարած են հարիւրաւոր կարօտեալներու: Անցեալ տարի տեսանք որ՝ կարօտ ազգայնոց մասին ամէնէն մեծ փութկոտութիւնն ցուցնող և ամէնէն մեծ քանակութեամբ հանգերձանք հաւաքող և ղրկողն իրենք՝ Սկիւտարցիք եղան:

Հիւանդանոցի վիճակագրութիւնք ցոյց կուտան որ մայրաքաղաքիս Թաղերուն մէջ այդ հաստատութեան ամէնէն նուազ բեռ եղած Թաղն՝ Սկիւտար է, ապացոյց՝ Աղքատախնամին և Սկիւտարի անձնուէր բժշկաց օրինակելի գործունէութեան: Իրենց պարտականութեան լիովին գիտակ Սկիւտարցիներուն անպատեհ պիտի ըլլար յիշեցնել՝ որպէս զի ներկայ ձմրան եղանակին մէջ եւս չմոռնան մխիթարել իրենց Թաղին աղքատները:

ԳՐ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ ԱՌ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆ

Մեծապատիւ
Ատենապետ Էֆ. Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան:

Բիւզանդիոնի մէջ վերջերս կարդացի Պատ. Խորհրդոյդ ի մէջ այլոց մի որոշումն, որով նախորդ Ուսումն. Խորհրդոյ պատրաստած Կազմական Կանոնագրի գործադրութիւնը կը յանձնարարուի:

Աւելորդ չեմ համարիր կազմական ԼԹ յօդուածի տրամադրութիւնը Պատ. Խորհրդոյդ ուշադրութեան յանձնել: «Թաղական խորհրդոց և Հոգաբարձութեանց պարտաւորութիւնն է կազմակերպել իրենց նախակրթարանները կազմական կանոնագրի տրամադրութեանց և կեդր. Ուսումնական խորհրդոյ կողմէ պատրաստուելիք ծրագրոյ համաձայն . . .»:

Արդ, պատրաստուա՞ծ է այդ ծրագիր, կամ եթէ պատրաստուած՝ ղըրկուա՞ծ է այս որ անկ է, որպէս զի անոր համաձայն կազմակերպին նախակրթարանները:

Պատ. Խորհուրդդ վերոյիշեալ կանոնագրի իրեն վերաբերեալ տրամադրութեանց գոնէ էն կարեւորին գործադրութեամբը միայն կարծեմ այլոց վերաբերեալ տրամադրութեանց գործադրութիւնը պահանջելու իրաւունքը կունենայ:

Ցարդանօք
12 յուն. 1897 — ՊԱՊՕՆԵԱՆ
Պրուսա

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Խուլ-համրերու աչքը լո՞յս.— [illegible].— Նոր ճարտարարուեստ մը.— Սարդերու ագարակ.— Ո՞րն է ամէնէն սուղ անուշահոտութիւնն.— Ադամանդի հանքերն.— Նոր զրահ մը:

Խուլ-համրերուն աչքը լո՞յս: Գուսաներգութիւնք այսուհետեւ լոկ խօսուն և լսուն արարածներուն մենաշնորհը պիտի չըլլան, զի գիտութիւնն անգործ չմնար, որպէս զի բնութեան այս զրկեալներուն ալ վայելել տայ երկնային երաժշտութեան խաղերը: Կլասքովցի ուսուցչապետ Մաք-Քէնտրիք, ինչպէս կը հաւաստեն անգլ. լրագիրք, լիակատար յաջողութեամբ կրկներ է իր այն փորձերն որոց նպատակն է երաժշտական հատուածները լսելի ընել խուլ-համրերուն:

Թատերական մասնաւոր ներկայացման մը միջոցին, որուն ներկայ կը գտնուէին մասնագէտ բժիշկներ, ուսուցչապետ Մաք-Քէնտրիք Թատերաբեմին կանթեղաշարին քովը զետեղել տուաւ ձայնագիր մը, որ ելեքտրական թելերով հաղորդակցութեան մէջ դրուած էր ընդունարանի մը հետ. այս ընդունարանը լցուած էր աղային լուծաջրով մը, որ լիտր գլուխ 10 կրամ աղ կը պարունակէր:

Երկու խուլ անձինք, իրենց ձեռքերն ելեքտրացեալ կոնքին մէջ լխոթելով, ներկայացուած օբէրան ծայրէ ի ծայր լսեցին յոյժ որոշապէս, այսինքն թէ՛ խօսքերն և թէ՛ երաժշտութիւնը:

Թէև խուլերուն ձեռքերն աղջուրին մէջ տեսակ մը եռք զգացին սակայն իրենց ականջներն ալ վայելեցին երաժշտութեան քաղցրութիւնները:

* *

Այս ամերիկացիք տարօրինակ մարդիկ են: Ցարդ լսա՞ծ էիք թէ ջորին ալ, կովու կամ այծի պէս, կաթ տայ: Այո՛, լսեցէք և հաւատացէք: Ոչ միայն ջորիէն կաթ քամեր են, այլև տարրալուծեր են զայն, անոր բաղադրութիւնը գիտնալու համար: Նըրբամի՛տ ամերիկացիներ, յաւիտենապէս ամուլ կարծուած անասունն ալ բեղմնաւորեցիք վերջապէս:

Եւ յիրաւի, կաթնաբեր ջորի մը հազուադէպ երեւոյթ մ'է. քիչ մարդիկ ջորիի կաթ տեսնելու կամ անոր համը նայելու հետաքրքրաշարժ առիթն ունեցած են: Քէնթըքիյի ջորի մը, որ այժմ Սան-Ֆէրնանտօ կը գտնուի, վերջին ժամանակներս օրը 5—6 լիտր կաթ տուեր է առանց տկարացման նշան ցուցնելու: Այս կաթին տարրալուծութիւնը տուած արդիւնքը տուած է թէ ջորիին կաթը մատակ էշուն կաթին հետ զգալի նմանութիւն ունի և թէ ջորիին կաթն աւելի թափանցիկ է քան կովուն կաթը: Նոյն հոտն ունի, բայց աւելի շաքարոտ է, և անոր չափ շուտ չաւրուիր: Մինչև երկու օր կրնայ պահուիլ, մինչդեռ կովուն կաթը, միևնոյն պայմաններու մէջ, 6—8 ժամ վերջը կ'աւրուի: Ջորիին կաթը լուսածնատի «Փոսֆատ» կազմէ հարուստ է, և քլորուտ «քլորիւր» զերծ է:

* *

Գինիի շիշերն հին երեւցնելու և անոր պարունակութենէն լաւագոյն գին մը ձեռք բերելու համար, նոր ճարտարարուեստ մը հնարուած է, այս է սարդաբուծութիւնն: Ամերիկեան լրագրաց խօսքին նայելով, Ֆրանսացի մը Ֆիլատելֆիայ մօտ սարդերու մեծագոյն «ագարակ»ն ունի եղեր: Իր բուծած սարդերու թիւն է սովորաբար մէկ միլիոն, որոց ամենքն ալ Ֆրանսայէն տարուած սարդի տեսակներէ ընտրանօք յառաջ կը բերէ. կ'երեւի թէ ֆրանսական սարդերն աւելի ոստայն կ'արտադրեն քան ամերիկեանները:

Այս ճարտարարուեստը Ֆրանսայի մէջ եւս, այն է՝ Լուարի գաւառին մէջ գոյութիւն ունէր արդէն, բայց ոչ այնքան ընդարձակօրէն: Սակայն Լուարի մէջ սարդաբուծութեամբ պարապող հաստատութեանց թիւը տասնէն պակաս չէ: Սարդերուն հարիւր հատը գրեթէ 60 ֆրանքի կը վաճառուին, և այս պատուական ապրանքին սովորական յաճախորդներն են ֆրանսացի այգեգործք, որք զանոնք աւելի հանճարեղ քան յանձնարարելի նըպատակի մը կը գործածեն: 60 ֆրանքի փոխարէն, սարդերով լըցուած մառանի մը գինւոյ շիշերը մէկ երկու ամիս վերջը կը ծածկուին սարդի ոստայններով, մանաւանդ խիցերը: Միամիտ մարդիկ երբոր սարդի ոստայններով բոլորովին ծածկուած տեսնեն շիշերն, ի հարկէ պիտի եզրակացնեն թէ անոնց պարունակած գինին հին է, և այսպէս գինեգործք կրնան սուղ գին մը ձեռք բերել: Այս ալ ամերիկեան գիւտ է արդեօք, եթէ ոչ ֆրանսական խելապատակի արգասիք: Մեր գինեգործներուն, կամ մանաւանդ հին գինի ծախելու մարմաջ զգացող Գարթալցիներուն աչքը լո՞յս, կրնան օգտուիլ այս նոր ճարտարարուեստէն, եթէ ցարդ ուրիշ հնարքներով չեն կցած օգտուիլ:

* *

Ո՞րն է ամէնէն սուղ անուշահոտութիւնն: Անտարակոյս վարդի իւղն է, որոյ մէկ քիլօն 6000 ֆրանքէն պակաս չարժեր: Ցետոյ կուգան կարգաւ յասմիկի իւղն, որոյ քիլօն 5400 ֆր. կ'արժէ, յամպարն, որոյ ընթացիկ գինն է 4500 ֆր. և մուշկն որոյ 500 կրամն 2000 ֆր. էն աւելի չարժեր: Այն ժողովուրդն որ ամէնէն աւելի անուշահոտութեամբ կ'օծուի, գերմանացի ժողովուրդն է ստուգիւ, վասն զի ամէն տարի երբ մէկ ու կէս միլիոն ֆր. ի անուշահոտութիւնք կը ներմուծուին ի Գերմանիա: Եւ չխակը խօսելով, Գերմանք, անուշնալու համար, շատ պէտք ունին անոյշ բոյրի: Ցետոյ կուգայ Անգլիա, ուր տարին 1 միլիոն 250 հազար ֆր. ի անուշահոտութիւնք մուտ կը գտնեն, ամէն տեսակէ:

* *

Քիմպըրլիի ադամանդի հանքերն այս պահուս իբր 8000 գործաւորներ կը գործածեն, որոց 1500ն սպիտակամորթ և 6500ը սեւամորթ են: 1895ի արտադրութիւնն եղած է 2 միլիոն 435 հազար 541 քրաթ, 77 միլիոն 648 հազար 950 ֆրանքի արժողութեամբ, և շահագործութեան ծախքն հանուելէ վերջ, իբր 3 ուկէս միլիոն ֆրանքի զուտ շահ ձգեր է: Հազուադէպ չէ մինչև 150 քրաթ կշռող քարեր տեսնել (16 քրաթը մէկ տրամ է): Ամենէն խոշոր ադամանդը գտնուեր է Ճէկսֆօնթէյնի հանքին մէջ, 950 քրաթ ծանրութեամբ: Դիւրին է այս հանքերուն արտադրութիւնն աւելցնել, բայց որովհետեւ արդի քանակութիւնը կը բաւէ խնդրանքին, հանքին տէրերը կ'զգուշանան աւելի արտադրելէ, զի մի գուցէ գիները կոտրելու պատճառ ըլլան:

* *

Շէֆֆիլտի մետաղի մեծ գործարանը փորձի ենթարկեր է նորահնար զրահ մը, որ քրոմաւոր պողպատէ շինուած է, հետեւակազօրաց համար: Այս նոր զրահը քանի մը հազարորդամէտր թանձրութիւն ունի և հեծելազօրաց զրահներէն կրկնապատիկ թեթեւ է: Ամենէն հզօր հրացաններէն միայն գնտակներն, 30 մէտր հեռուէն արձակուելով, քանի մը թեթեւ ճնշումներ միայն թողուցին զրահին վրայ, առանց ծակելու զայն: Այս զրահը մեծ ուշադրութիւն գրաւած է: Մարդիկ, զիրար աւելի դիւրաւ փողոտելու համար, որքան աւելի խելք կը թափեն նորանոր հրահօթներ հնարելու, անդին մաս մը գիտուններ ալ նոյնքան կը ճգնին անոնց ծանր աւերումները թեթեւցնելու միջոցներ գտնել. մխիթարական չէ՞ այս երեւոյթն:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՈՒԴԱՆ.—Բրիթէյ կիմանայ անգլիական զինուորական ակումբներէ թէ Խարթումի վրայ յառաջխաղացութիւնն որոշուած է: Սիրտն սկիզբը Տէպպէի, Քորթիի և Մէրաւիի եգիպտական պահակազօրքը պիտի յարձակի Աբուհամէտի վրայ և յուլիս ամսոյ վերջացած՝ տիրած պիտի ըլլայ Պէրպէր կարեւոր քաղաքին: Նեղոսի չորրորդ ջրվէժն յայնժամ հիմովին պիտի քննուի, հասկնալու համար թէ կարելի՞ է զինեալ շոգենաւերը գետին վերի կողմը հանել ջուրին բարձրացման պահուն: Եթէ կարելի ըլլայ, բանակը պարենաւորելու գործը մեծապէս պիտի դիւրանայ: Բայց եթէ ճարտարապետներն հաստատեն թէ ջրվէժն անանցանելի է շոգենաւերուն, այն ատեն թեթեւ երկաթուղի մը պիտի շինուի կամ Սուաքինէ մինչև Պէրպէր, կամ Նեղոսի գիծին վրայ Քորոսքոյէ մինչև Աբուհամէտ:

ԴԵՂԻՆ ՏԵՏՐԱԿ.—Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութիւնն երկու Դեղին Տետրակներ կը պատրաստէ՝ արտաքին խնդիրներուն վրայ: Այս տետրակներ պիտի բաշխուին երեսփոխանաց և Ծերակոյտի:

ՖՐԱՆՍԱ.—Օրուան մեծ խնդիրն է Բարիզի Մօնմառթրի (մարտիրոսաց լեռը) բլուրին գագաթին վրայ կառուցուած Սրբոյն Սրտի եկեղեցւոյն աշխարհականացումը: Աբէ-Լըմիր մէջ իր ժամանակին երկարօրէն խօսեցանք այս փառաւոր եկեղեցւոյն շինութեան վրայ՝ միմիայն ժողովրդային հանգանակութեամբ, և մօտ 35 միլիոն ֆրանքի ծախքով: Այսպէս կը յիշուի, այս եկեղեցի շինուեցաւ ի քաւութիւն Հասարակորդեանց ոճիրներուն, ի մէջ այլոց Բարիզի արքեպիսկոպոսին սպանման (1871)ին: 1873ին Ազգային ժողովն յատուկ օրէնք մը քուէարկելով հաշուած էր թէ այս շինութիւն հանրօգուտ գործ մ'է: Անցեալ Եշ. Մօնմառթրի ընկերվարական երեսփոխան Մ. Ռուանէ յայտարարեց թէ 1873ի որոշումը ֆրանսական հանրապետութեան հիմնական սկզբունքներուն հակառակ էր, ուստի պահանջեց որ այն օրէնք ետ առնուի և նորակառոյց եկեղեցին՝ Բանթէոնին պէս՝ աշխարհականացուի: Դատական նախարար Մ. Տառլան պատասխանեց թէ արդի նախարարութեան ամէն անդամք եթէ 1873ի ժողովոյն անդամ ըլլային, հակառակ քուէ պիտի տային, որպէս արդի վարչապետ Մ. Մէլին ըրած էր այն ատեն, բայց հիմա պարագաները նոյնը չեն: Շատ մը հող գնուած եւ կարեւոր շէնքեր կառուցուած են հանգանակութեամբ: Պէտք կ'ըլլայ ետ տալ բոլոր այս դրամներն եթէ եկեղեցին պիտի աշխարհականացուի: Ցետ երկար վիճաբանութեան, Երեսփ. Ժողովը Մ. Ռուանէի առաջարկը մերժեց 196ի դէմ 332 քուէով:

ՁՄԵՌՆ ԵՒՐՈՊԱ.—Ֆրանսայի գրեթէ ամէն կողմերուն մէջ առատ ձիւն կը տեղայ: Անցեալ շաբթու Անգլիոյ մէջ ձիւնախառն սաստիկ փոթորիկ մը ծագեցաւ: Սկովտիայի հարաւային կողմերուն մէջ ձիւնին բարձրութիւնն հասաւ 15 սանթիմեթրի. կը վախցուի թէ ոչխարի շատ մը հօտեր կորսուած ըլլան լեռներու մէջ ուր ձիւն դիզուած է ահագին քանակութեամբ: Լոնտոն-Նորթ-Ուէսթըրն երկաթուղւոյ գծին վրայ շատ աւելի ձիւնին բարձրութիւնն հասաւ քսան ոտքի. ուղեւորաց կառախումբ մը կէս առ կէս թաղուեցաւ ձեան կոյտին մէջ: Գիծը բոլորովին անանցանելի է: Անգլիոյ ծովեզերաց վրայ բազմաթիւ արկածներ պատահեցան սաստիկ փոթորիկին պատճառաւ: Քոբէնհակէն կը հեռագրեն թէ Դանիոյ ամէն կողմերուն մէջ ձիւնախառն փոթորիկ մը կը տիրէ, երկաթուղւոյ կառախումբք դադրած են և Սունտ սկսած է սառիլ: Սթրազպուրկի մէջ ալ շա՛տ ձիւն կը տեղայ:

ԿԱՒԿԱՍԻԱ.—Նովօյէ Վրէմիային Թիֆլիսէն հեռագիր մը հրատարակած է յունուար 10/22 թուով, ծանուցանող թէ շատ մը գաղթականներ կան այժմ Կարսի գաւառին մէջ, Սեւ ծովի գաւառին մէջ և Երեւանի շրջակայքը: Մոսկուայէ և Աժտէրխանէ նպաստ եկաւ՝ այս խեղճերը մինչև գարուն ապրեցնելու համար: Բայց շատ մը տղաք մեռան, չդիմանալով կարօտութեան և հիւանդութեան:

ՌՈՒՍ ՆԱԽԱԽՈՒՄԲՆ Միջերկրականի, ութ մարտանաւէ բաղկացած, որ Պիրէօսի շրջակայքը փորձեր կընէր, հրահանգ ստացաւ ցնոր տնօրէնութիւն հոն մնալու:

ՄՐ. ԿԼԱՏՍԹՈՆ հարաւային Ֆրանսա ուղեւորելէն առաջ Լոնտոն գացեր է, ուր Մր. Արմիթաժի բնակարանին մէջ այսօր պիտի տեսակցի եղեր Լորտ Սրէնսըրի, Լորտ Րիբընի և իր քաղաքական բարեկամներէն ուրիշ մի քանի անձերու հետ:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ կառավարութիւնք հզօր ճիգեր կ'ընեն հնդիկ սովելոց օգնելու: Աւելի քան մէկ միլիոն և 750 հազար հոգիի գործ տուած են՝ իբրև նպաստ, և 175 հազար հոգիի ալ բոլորովին ձրիապէս կը նպաստեն: Օրական երկու հարիւր հազար րուբլիի չափ ծախք կ'ընէ անգլեւհնդիկ վարչութիւնը:

ՑԱՐՆ Ի ՉԻՆԱՍՏԱՆ.—Լի-Հունկ-Չանկ Բէքինի դառնալուն տեղեկութիւն տուեր է Չինու կայսեր թէ Ցարը մըտադիր է Ցարուհւոյն հետ ուղեւորութիւն մը կատարել ի Չինաստան՝ Անդրսիպերեան երկաթուղւոյ բացման:

ՊՈՒԷՐՔ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱՑԻՔ.—Անգլիոյ գաղթային նախարարը յայտարարեց թէ Թրանսվալի բարենորոգման կուսակցութեան երկու անդամք, որք տակաւին բանտարկուած են, չեն խնդրած իրենց ազատումն և թէ իրենց յանցանքը բաւական քաւած ըլլալով Քրիւկէր նախագահը լաւ քաղաքականութեան գործ մ'ըրած պիտի ըլլայ եթէ անոնց վիճակին հոգածու ըլլայ: Հաւանական է որ ազատ արձակուին, եթէ խոստանան ապագային հանդարտ մնալու,

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ.—Նովօյէ Վրէմիա կըսէ թէ Օտեսայի պարսիկ հիւպատոսը Թէհրանէն պաշտօնական հեռագիր մը ստացեր է որ կը հաստատէ Մուզաֆֆէրէտտին Շահին ուղեւորութեան լուրը յԵւրոպա: Ն. Վեհափառութիւն ոչ թէ 1900ին, այլ յառաջիկայ գարնան ճամբայ ելնելով նախ Բեղրսպուրկ պիտի երթայ՝ Պաքուի, Պաթումի և Օտեսայի ճամբով:

ՊԷՆԻՆԻ ԱՐՇԱՒԱՆՔԸ.—Դեր-ծովակալ Րաուսըն հրամատար կարգուեցաւ այն անգլիական արշաւախմբին որ Պէնինի (արեւմ. Ափրիկէ) պիտի երթայ՝ Ֆիլիբսի անգլ. արշաւախմբին ջարդին վրէժը լուծելու: Խումբը պիտի բաղկանայ Սէնթ-Ճօրճ, Ֆէպէ, Պարօզա, Մէկէօսյ ու Ֆիլօմէլ մարտանաւերէն, Թէօբիօս ու Ֆօրն զրահաւորներէն և նաւային հետեւակ զօրքերէ, 400 նաւաստիներէ և 500 նաւային զինուորներէ. զօրաց ընդհանուր թիւը կը հասնի 1400ի, առանց հաշուելու թնդանօթաձիգները:

ՀԵԼԼԷՆ ԶՐԱՀԱՒՈՐՔ.—Սբէցիա զրահաւորն, որ այժմ Թուլոն կը գտնուի, կարեւոր նորոգութիւններ կրեց: Բսարա զրահաւորն ալ հոն հասաւ միևնոյն նպատակաւ: Սբէցիա թնդանօթի արձակմամբ ողջունեց ֆրանսական դրօշը:

ԱԼԶԱՍ-ԼՈՐԷՆ.—Կեդրոնական երեսփոխան Լիպէր Բայխսթակին մէջ ելմտացոյցի վիճաբանութեան պահուն՝ խօսելով Սթրազպուրկի համալսարանէն Ալզասցի ու Լօրէնցի բազմաթիւ ֆրանսասէր ուսանողաց վտարուելուն վրայ՝ ըսաւ թէ համալսարանին տնօրէնն ուսանողներէն աւելի թերացած էր արժանապատուութեան: «Գերմանական վարչութեան չհամակերպող Ալզասցիներու պէտք չէ նոյն իսկ ամենէն փոքր պատրուակ մը տալ իրենց դժգոհութիւնն արդարացնելու. զի Ալզաս Լօրէնի նոր սերունդն այժմ առաջուընէ աւելի հակակրութիւն ցոյց կուտայ Գերմանիոյ հետ միացման:» Կառավարութեան պատուիրակ Մ. Հալլէ պատասխանեց թէ համալսարաններն ազատ են կարգապահութեան յատուկ միջոցներու կիրառման մէջ և թէ Ալզաս Լօրէնի կառավարութիւնը բնաւ չէ մասնակցած ուսանողաց վտարման գործին: Միջադէպը թէեւ գոցուեցաւ, բայց Մ. Լիպէրի խօսքերը՝ Ալզաս Լօրէնի նոր սերունդին հակակրութեանը վրայ՝ լաւ տպաւորութիւն մը չգործեցին:

ՎԵՐԻՆ-ՔՈՆԿՈՅԻ մէջ պելճ. արշաւախումբ մը, որուն պետն էր Պարոն Տանիս, ջարդուեր է: Խումբը դէպի Վերին Նեղոս կ'երթար եւ որոշած էր գիշերները քալել. ըստ այնմ հրաման տրուած էր, բայց պետին օգնականներէ մին մոռցած էր յառաջապահներ ղրկելու: Հետեւեալ օրը պարոն Տանիս ճամբայ ելեր է քանի աւելց սպիտակամորթով ու բնիկ զօրքերով: Կէս գիշերուն երբ խումբը հասած էր հեղեղատի մը մէջ, յանկարծ բլուրին վրայէն Սուտանցիք սկսեր են կրակ ընել խումբին վրայ: Պարոն Տանիս և իր ընկերներէն քըսանեւմէկ սպիտակամորթ սպաննուելով մնացած հինգը յաջողեր են փախչիլ:

ՃԱՊՈՆ.—Զրոյց կայ թէ Պերլինի ճաբոնական դեսպան Աօքի կոմսն ետ պիտի կանչուի, որովհետեւ Գերմանիոյ հետ առեւտրական դաշնագիր կնքելու պահուն անտես ըրած է իր երկրին շահերը: Դաշնադրութիւնն, արդարեւ, Ճաբոնի անձնպաստ յօդուածներ կը պարունակէ՝ բաղդատմամբ Ա. գլխոյ հետ կնքեալ դաշնագրոյն: Այդ պատճառաւ Ճաբոնցիք շատ զայրացած են Աօքի կոմսին դէմ:

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Ցառաջիկայ փետրուար 6ին (Ն. Տ.) Նիւ Եորքի մէջ շքեղ հացկերոյթով մը պիտի տօնուի՝ Ֆրանսայի ու Մ. Նահանգաց միջև 1778ին կնքեալ դաշնադրութեան 119րդ տարեդարձը: Հացկերոյթը յարգանքի մասնաւոր հանգամանք մը պիտի ունենայ Ֆրանսայի և ֆրանսական ազգին համար:

ԱՌԵՒՏ. ԴԱՇՆԱԳԻՐ.—Իտալական լրագիր մը կըսէ թէ Հռոմի ֆրանսական դեսպանը բացարձակ հրահանգ ստացեր է որպէսզի ամէն ջանք ի գործ դնէ՝ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ միջև առեւտրական կատարեալ համաձայնութիւն մը գոյացնելու: Կը յուսացուի թէ ի մօտոյ երկու կողմէն պատուիրակներ կարգուին՝ մաքսային սակացոյցին մէջ անհամաձայնութեան նիւթ եղած կէտերը քննելու:

ԳԵՐՄԱՆԱՑԻ հակահրէական ծանօթ երեսփոխան Մ. Ալվարտ կինը դիմումներ ըրեր է հրատարակելու իր ամուսնոյն թղթակցութիւններն, որք կրնան վտանգի ենթարկել մէկ քանի բարձր անձնաւորութիւններ: Տիկին Ալվարտ այդ միջոցին դիմել որոշեր է, որովհետեւ ամուսինն երկու տարիէ ի վեր Ամերիկայի մէջ ուղեւորութիւններ կը կատարէ եւ զինք առանց ապրուստի թողած է: Միւս կողմ Մ. Ալվարտ իմանալով որ իր թղթակցութիւնները պիտի հրատարակուին, Ամերիկայէ ճամբայ ելեր է Եւրոպա դառնալու համար:

ԲԱՐԻԶԻ մէջ ներկայ տարւոյ զինուորագրութիւնք սկսան: Վիճակ քաշելու համար ներկայացողներուն մէջ կայ Բարիզցի երիտասարդ խոհարար մը՝ Մ. Օլիվիէ Ֆլոմօն, որ կը կշռէ 155 քիլօ և մէջքին լայնքն է մէկ ու կէս մեդր: Երիտասարդին մայրը 225 քիլօ կը կշռէ եղեր:

ԱՒՍՏՐԻՈՅ կառավարութիւնն հրատարակեց 1896 տարւոյ առեւտրական վիճակագրութիւնը: Արտածմունք նոյն տարին 56 միլիոն ֆիօրին աւելի եղած են, մանաւանդ գործուած նիւթերու վրայ:

ԼԷՈՆ ԺԳ Պապը, փափաքելով որ իր մահէն ետքն ալ անհամաձայնութիւն չծագի իր եղբօրորդիներուն մէջ, և իր կողմէ անոնց հանուելիք բաժիններուն նկատմամբ հրապարակային խօսուածներէ չախորժելով, այս խնդիրներն արդէն կարգադրեր է, և ի կենդանութեան յանձներ է իրենց ժառանգութեան բաժիններն իր երեք եղբօրորդիներուն: Այս անձինք գոն ուրեք կ'երեւին Վատիկանի մէջ:

ԲՐՕՖ. ՌԷՕՆԹԿԷՆ գիտական հանդէսի մը մէջ այս օրերս հրատարակութեան պիտի տայ իր ամենանոր գիւտութիւնները ճառագայթներուն վրայ։

ԲՆԱԿԻՉՔ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ. — Գերմանիոյ մէջ 1895 ին կատարուած մարդահամարին արդիւնքն հրատարակուեցաւ. բնակչաց ընդհանուր թիւն է 52,279,902,—1894ին կատարուած մարդահամարէ 2,851,431 աւելի։ 52 միլիոն 279,902 բնակչաց 25,661,851 ն արական սեռէն են և 26,618,151 ն ալ իգական։ Բրուսիան ունի 31,855,123 (1890 էն 1,897,756 աւելի), Պաւիերան՝ 5,818,544 (233,562 աւելի), Սաքսոնիա՝ 3,787,688 (285,004 աւելի), Վիւրթէմպէրկ՝ 2,081,151 (44,629 աւելի) Պատէն՝ 1,725,646 (67,597 աւելի) և Ալզաս Լորէն 1,640,985 (27,480 աւելի)։

ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ՊԵՏՐՍՊՈՒՐԿ, 27 յունուար.—Ուքազ մը կը հրամայէ 30 միլիոն րուպլի պետական արժէթուղթ հանել 4%, գոցելու համար մէկ մասն այն գանձային ծախքին զոր պատճառած է 1889ի թուղթ մանէթներուն ետ առնուիլը։

ՔՈՊԷՆՀԱԿ. — Կոմս Մուրավիէվ համպուրկ մեկնեցաւ։

ՖԼՈՐԷՆՑԱ. — Սեւ Լերան գահաժառանգ Տանիլօ իշխանն հոս ժամանեց ծպտեալ։

ԷՍՍԷՆ.—Կը հերքուի այն լուր թէ Քրուբի զինագործարանը Րիկայի մէջ մասնաճիւղ մը պիտի հաստատէ Ռուսիոյ համար։

ԱԹԷՆՔ.— Աւստրիոյ կառավարութիւնն հրաւիրեց զՅունաստան՝ մասնակցիլ առողջապահական միջազգային համաժողովին որ տեղի պիտի ունենայ ի Վենետիկ փետրուար 10ին (Ն. Տ.)։

ՓԱՐԻԶ.—Բեզրսպուրկէն կը գրեն թէ ի մօտոյ դեսպանաց փոփոխում մը տեղի պիտի ունենայ։

—Ուաշինկդընէն կը հեռագրեն թէ ամերիկեան խորհրդարանը մարտ 3/15ին պիտի գումարի։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 27 յունուար (երեկոյ).— Մ. Ֆէլիքս Ֆօռ յառաջիկայ յուլիսին Ռուսիա պիտի երթայ. իրեն պիտի ընկերանան զօր. Պուատէֆռ, զօր. Թուռնիէ, դեր-ծովակալ Ժէռվէ, և այլք։

—Ուաշինկդընի անգլիական դեսպանատան առաջին քարտուղար Մր. Պոնֆոր Կ. Պոլսոյ դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանեցաւ. փոխանակ Մր. Հէրպէրթի որ մինչդեռ պաշտօնին կոչուած էր ի Հռոմ։

ՏԻԿ. Ա. ԳԱՐԱԳԱՇ

Նախկին բժիշկ Բարիզու մանկաբարձական եւ կնախտաբուժական հիւանդանոցին եւ վկայեալ Վիեննայի համալսարանական «Ալկէմայնէ Քրանքէնհաուս» հիւանդանոցէն ։

Բերա Շիշլի փողոց Թիւ 21
Մաննիէ պէյլէրանին Լօթ,

Վիեննայէն վերադարձած, հիւանդ կընդունի իր բնակարանին, ամէն օր ժամը 7էն 10 (ը. թ.)։ Չորեքշաբթի օրեր ձրի։ Կըզբաղի ընդհանուր բժշկութեամբ եւ մասնաւորապէս մանկաբարձութեամբ եւ կանանց հիւանդութեանց ճիւղով։ 5—10

Մ. Կ. ԱԿԱՆԵԱՆ
ՆԿԱՐԻՉ ԵՒ ԳԾԱԳՐԻՉ

1. Մասնաւոր դասախօսութիւնք գծագրութեան, գծագիտութեան և գեղագրութեան։

2. Ճարտարապետական, երկրաչափական ամէն տեսակ գծագրութիւնք, պատմայի եւ խալիի նկարներ եւրոպական ու ասիական ճաշակաւ, մօնօկրամներ, պատուիրի և բասմաներու վերաբերեալ ամէն տեսակ գծագրութիւնք, նոյնպէս սալօնի բարձերու ամէն տեսակներն թէ թաւիշի եւ թէ զանազան կերպասից վրայ. ջրաներկ, եւ նկարչական ամենանուրբ աշխատութիւնք այցեքարտից, պարահանդիսից տոմսերու, հացկերոյթից եւլն. եւլն. աշխատութիւնք։ Օրացոյցներու, քարթ-աառէսներու, սիկարի թղթոց մեծ ազդարարութեանց և նօթայի վերաբերեալ պատկերներու շինութիւնք։

Ասոնցմէ զատ կը ստանձնէ միանգամայն քարթ տը վիզիթ, քամբիալ՝ պօնօ, չէք, քարթ աառէս, ամէն տեսակ էթիքէթներ, հարսանեկան հրաւիրագրեր, անվօրներու վրայի առէտներ, փաթթուրաներու ամէն տեսակներն, (օֆիս-լէր, ձեռնոց...) եւլն. եւլն։ Գծագրութիւնը խիստ գոհացուցիչ պայմաններով։ Ղալաթիա, Զէչէեան խան։ 4—4

ՄԵՐ ԷՐԶՐՈՒՄՑԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐԷՆ

անոնք որ ուրիշ միջոցով չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, կարող են յանձնել Ինճիճեան բարեհամբաւ վաճառատան Էրզրումի ճիւղին, մեր անունին։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի Մարաշ բանտարկեալ Զէյթունցի Տ. Բարթուղիմէոս վրդ. և Նահապետեան Տ. Ղեւոնդ քահանայ արձակուեր են բանտէն։

Դատաստանական խորհուրդն՝ որու անդամներն են ինչպէս հրատարակած ենք՝ Տ. Յովհաննէս Ա. քհնյ. Մկրեան, Տ. Սահակ Ա. քհնյ. Տ. Սարգսեան, Տ. Խորէն քհնյ. Փէհլիվանեան, Տ. Միքայէլ Ա. քհնյ. Աչճեան, Յովհաննէս էֆ. Պօյաճեան, Յակոբ էֆ. Պօշնաքեան, Տոքթ. Տիգրան էֆ. Ալլահվէրտի և Բարսեղ էֆ. Ղազարոսեան, վաղը առաջին անգամ ի նիստ պիտի գումարի Պատր. Գեր. փոխանորդին նախագահութեան տակ ի Պատրիարքարան։

Քաղաքական ժողովն՝ Դատական գործոց նախարարութեան մէկ ծանուցագրին վրայ՝ որ կը զեկուցանէր Պօյաճեան Յովհաննէս էֆէնտիի Համազգային Անկելանոցի վարչութեան անդամակցութեան կայսերական հաւանութեան արժանանալն՝ հաստատեց անոր պաշտօնն և հրաւիրեց ստանձնելու զայն։

Թէհրանէն կը գրեն թէ Տքդ. Թիրնաքեան էֆ. Պարսկաստանի մայրաքաղաքին մէջ բացուած Բժշկական Վարժարանին տնօրէն կարգուած է։ Աւելորդ է ըսել թէ մեծահամատ Տոքթորին ճամբան արկածի մը զոհ երթալուն նկատմամբ անցեալները տարածուած զրոյցն ս՛ և է հիմ չունէր։ Տոքթորն և իր ընտանիքը քաջողջ են, թէև Թէհրանի կեանքը ճզգիւ չի նմանիր Բերայի կեանքին։

—Տնտեսական Խորհուրդը թէև հրաւիրեալ էր երէկ գումարիլ ի նիստ, սակայն անդամոց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ նիստ չկազմեց։

— Պատրիարքարանի տնօրէնութեամբ՝ Պէյքօզի Թաղական խորհրդոյ անդամ նշանակուեցաւ նաև Թաղին դեղագործ Նիքօթ էֆէնտի Պարոնեան։

—Բերայի Ազգասիրականը կը փութայ զեկուցանել թէ Նէվրուզ Ցարեթեկ էֆ.ի յանուն Մ. տը Նէլիտովի նուիրած 10 Օսմ. ոսկին ընդհանուր աղէտոց անուամբ պատուած սնակին մէջ ձգուած է և ոչ թէ Աղէտախնամին սնակին մէջ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Ադանայի նահանգին կեդրոնական առեւտրական դատարանին նախագահ անուանեցաւ Էտիրնէի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Մուսթաֆա Նաիլ պէյ։

Հալէպի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանի պատժական ճիւղին նախագահ անուանեցաւ Պէրութի նախնական պատժական դատարանին նախագահ Մուսա Քեազիմ էֆէնտի, որուն յաջորդեց Արշիպեղագոսի կղզեաց նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ապտուլլահ էֆէնտի, և ասոր ալ յաջորդեց Նիյտէի նախնական պատժական դատարանին նախագահ Զիհա պէյ։

—Հալէպի նահանգին կեդրոնական Նաիպ անուանեցաւ Մէքքէի Նախկին դատաւոր Քէմալէտտին էֆէնտի։

Գարահիսարը Սահիպի Նաիպ անուանեցաւ Էյուպի նախկին դատաւոր Ֆէյզուլլահ էֆէնտի։

Սըվազի Մէճիտէօզի գաւառակին Նաիպ անուանեցաւ Հաւզայի նախորդ Նաիպ Օսման էֆէնտի։

—Ականակուռ Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սուրիոյ կուսակալ Հասան Րէֆիգ փաշայի։

Արհեստից չքադրամ տրուեցաւ կայս. ախոռներու տնօրէն Միրլիվա Ֆահրի փաշայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄՈՒՆՔ

Վեհ. Սուլթանին բարձր նախագահութեամբ կազմեալ և զինուորական հաստատութեանց նպաստ հաւաքելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը մինչեւ հիմա հանգանակեց 7,883,340 ղրուշ։

ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՄՈՒՆՔ. — Նիւ Եօրք Հէրըլտի Բեզրսպուրկի թղթակիցը, կըսէ Իգտամ, հեռագրեր է թէ Կ. Պոլսոյ դիւանագիտական շրջականաց միոյն կողմէ ուղղեալ նամակ մը հրատարակուած է Նովօյէ Վրէմիի մէջ. այդ նամակով ըսուեր է թէ օսմ. կառավարութեան պետական շահերուն վերաբերեալ բարենորոգմունք ամբողջովին գործադրելու վրայ են։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց վարչութիւնը ծանոյց որոց որ անկ է թէ ծխախոտի տասանորդի տրոց յանձնեալ մասն եօթանասուն հազար ոսկւոյ կը հասնի և թէ ատոր տասը հազար ոսկին կը վերաբերի Երկրագործական Դրամատան և Մէարիֆի յատուկ բաժնին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ երէկ ընդունելութիւնք կատարուեցան դեսպանատան մէջ։ Կայս. Պալատան կողմէ արարողապետ Մունիր փաշա ու կայս. առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշա և Բ. Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնեայք գերմանական դեսպանատունն երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տըւին։ Դեսպանատանց բոլոր պաշտօնականներն դրօշներով զարդարուած էին, ինչպէս նաեւ օսմանեան պաշտօնականներ որ միջօրէին թնդանօթ արձակեց։ Երէկ գիշեր Թեւֆիքեայի սըրահին մէջ հարիւր հոգինոց սեղան մը տրուեցաւ և յետոյ նուագահանդէս մը։ Ներկայ գտնուեցան դեսպանն և դեսպանատան ու հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեայք։

ԴԱՐԱՔԷՕՅԻ ԿԱՄՈՒՐՋԸ.— Ծովային նախարարութիւնը կը քննէ Դարաքէօյի կամուրջին տեղ նոր մը շինելու խնդիրը։ Նոր ծրագրի մը համաձայն կամուրջին տախտակամածն երկաթէ պիտի ըլլայ՝ կասկարայի ձեւով։ Այդ առթիւ զանազան առաջարկութիւններ պիտի մատուցուին նոյն նախարարութեան։

ՁԻԵՐ.—Օսմ. զինուորաց պէտքին յատուկ ձիեր գնելու պաշտօն ունեցող սպայք Բեզրսպուրկ ժամներ են։ Ձիերու կէսը պիտի գնուին կառավարական սպաստաններէ և կէսն ալ ուրիշ տեղերէ։

ՀԵՐՔՈՒՄ.—Սպանիոյ մէջ կը կարդանք. «Շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին կայս. ընդարձակ երկիրներու ինչպէս նաև Կ. Պոլսոյ մէջ կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ, ուստի, կըսէ Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ, այս միջոցիս եւրոպական մէկ քանի լրագիրներու մէջ հրատարակեալ լուրեր թշնամական ոգւոյ յերիւրանքներ են։»

ՌՈՒՍԻԱՅԻ գիտուններ՝ Մ. Ալէքսանտր Վուքովիչ եղբայրըն և Հարիւբայէտ Իլվաթով՝ մէկ քանի գաւառներով ու սպասաւորներով Վանէն Պիթլիս ժամներ են։ Ասոնք պաշտօն ունին հին արձանագրութիւններ ընդօրինակելու։ Ռուս գիտունք անցեալ շաբթու Ախլաթի ճամբով Էրզրում գացեր են։

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ կառավարութիւնն որոշեր է որ օսմանեան ապրանքները վայելեն այն պայմաններն որոց կընթարկին առեւտրական դաշնագրով Սպանիոյ հետ կապուած տէրութիւնք։

ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ. — Հելլենական դեսպանը մէկ քանի անձանց հետ վաղը որսորդութեան պիտի երթայ Անատոլուի Ֆէնէրի կողմը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպանատան համար նոր շոգեմակոյկ մը պիտի շինուի՝ ժամը 16 մղոն արագութեամբ։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքն առջի օրն այցելութիւն տուաւ պարսկական դեսպան Միրզա Մահմուտ խանի։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ, կըսէ Լ. Հէրըլտ, սպայից հրամանաւ կրակի տրուեր է տուն մը ուր ութ չարագործներ ապաստանած էին ոստիկանաց ձեռքէն ազատելու համար։ Չարագործք այրեր են այդ շէնքին մէջ։

ԿՐԷՏԷ.—Երէկ առտու հեռագիր մը ծանոյց թէ Կրէտէի կուսակալն և Բաբիգի ու Դանիոյ պանքային ներկայացուցիչն ստորագրեր են պայմանագրութիւնն հարիւր հազար ոսկւոյ այն փոխառութեան զոր պիտի կնքէ Կրէտէի կուսակալութիւնը։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նորընտիր կուսակալ Մունիր փաշա այսօր իր պաշտօնատեղին կուղեւորի։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանատան համար, ինչպէս քանիցս գրուեցաւ, զինուորական կցորդ մը պիտի կարգուի։ Յունաստանի Երեսփ. Ժողովոյն կողմէ տրուած որոշման մը համաձայն, զինուորական կցորդն առնուազն հարիւրապետի աստիճան պիտի ունենայ և իր ամսաթոշակէն զատ վեց հարիւր ֆրանք ալ աւելի պիտի ստանայ։

ՇԱՔԱՐ. — Եւրոպայի մէջ շաքարի գինը քիչ մը բարձրացեր է։

ՄԻՏԻԼԼԻԻ մէջ ձէթի գինը բարձրացեր է։ Վերջերս առատ անձրեւ տեղացեր է կղզւոյն ամէն կողմերուն մէջ։

ԽՈՋԿԱԷԼԻՆ. — Այտընի նահանգին մէջ իբրև տասանորդի տուրք մինչեւ հիմա 48,984 կենդինար խաղկաղին մթերուած է կառավարութեան ամբարանոցին մէջ և 32,949 ծախուեր է։

ՄԱՔՍԱՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ. — Ռէժիի վարչութիւնը, կըսէ Իգտամ, նկատելով որ Այվալըքի կողմը մաքսանենգութիւնն աւելցած է և թէ ծխախոտէ զատ վառօդ և ուրիշ արգիլեալ նիւթեր ալ ցամաք կը հանուին, խնդրեց Ներքին գործոց Նախարարութենէն որ այդ կողմերը պահապան զինուորներ հաստատուին։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱՐՏԱՆԱՒ.—Իզմիրի նաւահանգիստը գտնուող Պօղէ մարտանաւը մեկներ է անկից։

ԱԼԲՈՒԼԻ վաճառականք խնդրած էին բարեփոխել օտար երկիրներէ բերուած քոնեաքներու, գինիներու և այլ ըմպելիներու մաքսատան մէջ տարրալուծմանը յատուկ կանոնագիրը։ Ձեռնհաս իշխանութիւնն անընդունելի դատելով աղերսագիրն, որոշեց որ ըստ առաջնոյն կանոնագրոյ տրամադրութիւնք գործադրուին։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ անգլիական նորընտիր հիւպատոս Մր. Հ. Ա. Էյրըս երէկ իր նախորդ պաշտօնատեղիէն՝ Դամասկոսէն մայրաքաղաքս ժամանեց։

ՌԷԺԻՆ.— 1896ի մարտէն մինչեւ նոյեմբեր վերջ Ռէժիի հասոյթն եղած է 1,541,000 ոսկի։ 1895ին նոյն ժամանակամիջոցի հասոյթն էր 1,736,000 ոսկի։

ԹՈՒԶ.— Այտընի նահանգին թուզի տասանորդի տուրքէն մինչեւ հիմա 22,000 ոսկի գանձուած է։

ԱՆԳԼ. ՄԱՐՏԱՆԱՒ. — Անցեալ շաբաթ օր Միջերկրականի անգլիական նաւատորմէն երեք մարտանաւեր Իզմիրի նաւահանգիստը ժամանելով թընդանօթի արձակմամբ բարեւեր են օսմանեան դրօշն որ փոխադարձաբար պատասխաներ է։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ կառավարիչ Սապրի պէյ մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ընդհանուր հիւպատոս Միրզա Ալի Էքպէր խան ի մօտոյ Ճիտտէ պիտի երթայ առժամեայ կերպով և իր բացակայութեանը միջոցին հիւպատոսութեան պաշտօնը պիտի վարէ դեսպանատան պաշտօնեաներէն Իսմայիլ խան։

ՊՈԼՍՈՅ պատժական ատեանն երեք տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Էկինլի Մէհմէտ անուն անձն որ Պոլսոյ Սարըկեզ թաղին պահապանին գոյքերը գողցած եւ Մուէզզին Մէհմէտ էֆէնտին վիրաւորած էր։

Ա Զ Դ

Առաջնակարգ վաճառատան մը համար երիտասարդ գրագիր մը կ'ուզուի վարժ կրկնատոմարի, գիտնալու լաւ գաղղիերէն և ունենայ մաքուր գիր։ Դիմել նամակաւ առ «Վաճառական», ի խմբագրատան «Բիւզանդիոն»ի։ 3—3

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԻ ԳՐԱԳԻՐ ՊԱՏՐԱՍՏ

Թուրքերէն եւ ֆրանսերէն նամակագրութեան քաջավարժ և մաքուր գիր ունեցող վայելուչ երիտասարդ մը որ ծառայած է մեծ վաճառատան մը մէջ, եւ գիտէ տոմար բռնել, պատրաստ է դարձեալ վաճառատան մը մէջ ծառայել։ Ունի լաւ յանձնարարականներ։ Դիմել Բիւզանդիոնի Խմբագրատունը։ 10—7

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Ծանօթ փաստաբան Գէորգ էֆ. Ալիքսանեան իւր բազմաթիւ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ընծայելու համար, իր գրասենեակը փոխադրեց պարսկական հիւպատոսարանին դէմ Սըվաճեան խան թիւ 6, ուր բաղձանաւոր կը ստանձնէ առեւտրական եւ պատժական ամէն տեսակ դատեր. հիւպատոսարանաց վերաբերեալ գործեր, նոյնպէս պաշտօնական գրութեանց խմբագրութիւններ ալ կը կատարէ խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։ 10—3

ՏՈՔԹՈՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ յամին 1852

Նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենաաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, [illegible] (ըստ տարիքի), [illegible] երաշխաւորեալ։ «Սկոարիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու, եւ նորահնար աքցաններու միջոցաւ [illegible]։

Թիւ 396 Մեծ-Փողոց Բերա (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Զըլպուզճեանց դէմ)։

Գասըմփաշայի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը թիւ 1 Նոր բացուած Խրիսովէլի փողոց ամէն օր։

Յ. Գ. — Հաւասարելու համար Եւրոպիոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի ատամնաբոյժերու, ձմեռները կիրակի օրերն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։

ՍԵՂԱՆԱԽՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ
16 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ

Օսմ. քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ո.	23 34
Ամէնէն բարձր գին	»	23 36
Ամէնէն վար գին	»	23 27
Օսմանիյէ	»	89 —
Րումէլիի երկաթ. ֆր.		110 —
Ռէժի	»	15 07
Քրէտի ժէնէրալ օթթօմ.	»	7 10
Օսմ. Ապահ. ընկեր.	»	4 05
Թրամուէյ բաժնեթ. ղրշ.		7 05
» ժուիսանս »		2 35
Սիկառէթ Ա.	»	1 25
Սիկառէթ Բ.	»	1 20
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալ. Ա. Ո.		3 14
Ճէն. Թօպաքօ Քօրբ.	շիլին	— 07.3
Ճէն. Էնթէրբրայզ	»	— 09.9
Թրամուէյ պարտաթ. ֆր.		490 —
Տէրքօսի ջուրի ընկ.	»	342 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	456 —
Թրանսվալ	»	32 —
Հելլենական 5%	»	29 50
Մօնօպոլ հելլենական 4%	»	29 50
Ռանթ 4%	»	24 —
Ռուսական 3½% 1891	»	103 25
Պուլկ. փոխառ. 6% 1888	»	93 75
» Նոր » 6% 1892	»	95 75
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 365
Դրամագեղչ	»	3 ½

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քօնսօլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ո.	1 70
» ութ »	» »	4 20
Րում. երկ. մէկ »	» »	— —
» » ութ »	» »	— —

ԲԱՑՈՒՄ ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏ

Օսմ. Քօնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	23 34
Րումէլիի երկաթուղի	ֆր.	110 3/8

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լօնտոն 3 ամիս	ղրշ.	110 15/40
Փարիզ 3 »	ֆր.	22 75
Ֆլօրին մանուտ	»	10 76¼

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 30
Անգլիական ոսկի	»	110 12
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 —
Մէճիտիյէ արծաթ	»	108 18
Րուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8 52

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ, 27 ՅՈՒՆ.

Ֆրանսական Ռանթ 3%	ֆր.	102 65
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. բաց.	»	21 60
Օսմ. քօնս. Սէրի Դ. գոց.	»	21 52
» » » Բ.	»	37 95
» » » Գ.	»	22 40
Օսմանիյէ	»	378 —
Րումէլիի երկաթուղի	»	109 50
Օսմ. Բրիօրիթէ	»	453 —
Մաքսատուն	»	467 —
Օսմ. Ռէժի	»	338 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	564 50
Քրէտի Լիօնէ	»	785 —
Սուէզի բաժնեթուղթ	»	3367 —
Իտալական Ռանթ	»	91 17
Չէք Լօնտոնի վրայ	»	25 210
Դրամագեղչ	»	2 —
Թրանսվաալ լանկ	»	31 —

ՊԵՐԼԻՆ, 27 ՅՈՒՆ.

Օսմ. քօնս. Սէրի Դ.	մարք	— —
» փոխառութիւն 1888	»	— —
Րումէլիի երկաթուղի	»	109 93
Անատ. երկ. պարտաթղթ.	»	88 30
Փոխ. Լօնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 265

ՎԻԷՆՆԱ, 27 ՅՈՒՆ.

Փոխան. Լօնտոնի վրայ	ֆիօր.	119 95
Րումէլիի երկաթուղի	»	54 50
Օսմ. Ռէժի	»	157 —

ԼՈՆՏՈՆ, 27 ՅՈՒՆ.

Անգլ. քօնսօլիտէ	Ա. Ո.	112 37
Օսմ. » Սէրի Ա.	»	66 50
» » » Բ.	»	37 50
» » » Գ.	»	22 30
» » » Դ. բաց.	»	21 28
» » » Դ. գոց.	»	21 37
Փոխառութիւն Գաստալա	»	76 50
» Օսմ. 3½%	»	94 —
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12 50
Այտընի երկաթուղի	»	12 —
Եգիպտական Միացեալ	»	105 —

Ա Զ Դ

Կուզէ՞ք վայելուչ հագուիլ. դիմեցէք Թարաքճըլար փողոց 98 թիւ Վարդանեան Եղբարց դերձակ-վաճառատունը, ուր յաճախորդաց ձեւաւոր և ըստ կարելւոյն ոչ սուղ գներով հագուստներ կը շինուին։ 5—2

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԳՈԼԷԺ
ԸՆԴ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՄԲ
Մ. Մ. ՖՕՌ ԵՂԲԱՐՑ

(Բերա, Թէրճէման փողոց, Թիւ 2 Ռուսիոյ դեսպանատան էտին.)

Ուսմանց ծրագիրը նոյն և նման է գաղղիական լիսէներու ծրագրին։ Երկամով կ'աւանդուին տեղական լեզուներ։ Թուրքերէն լեզու շաբաթը չորս անգամ։ Հայերէն շաբաթը երեք անգամ։ Այս վերջին ուսումն յանձնուած է Յ. Գուրգէն էֆէնտիի, որ քաջածանօթ է մայրաքաղաքիս մէջ։ 12—12

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ անցեալ դեկտեմբեր ամսոյ մէջ ի նպաստ հաստատութեանս հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են.

(Շար. երեկի թիւէն և վերջ)

Ազնուաշուք Տիկնայք Մարթէն և Նօէլ 60 հատ կտաւ շապիկ, 60 հատ կտաւ վարտիք, երեսուն հատ գլխու մա ֆիլթան, 2 հատ ֆանէլա ֆիլթան փոքր, 3 հատ ֆանէլա շապիկ, 24 հատ չաքէթ, 24 հատ էլէկ և 24 հատ բանթալօն (քասթօր, չայաք և ֆասօնէ). Մհի. Յակոբ Տէր Ստեփանեանի ձեռամբ՝ Սիվրիհիսարցի բարեսէր ազգայիններէ 300 զոյգ բրդեայ գուլպա. Տիկին Զարթին Գ. Աւետիսեան Ազր. Պոլսեցի՝ 25 հատ ամերիքան շապիկ և 25 հատ վարտիք. Պալթայեան Եղբարք՝ 10 հատ բալթօ մէջը [illegible]. Բարեսէր Տիկին մը՝ 7 թիրէ [illegible]. Կօշկակար Թադէոս Տինանեան Ռոտոսթոցի՝ 4 զոյգ կօշիկ. Սարգիս Կիւլպէնկեան որդիք 185 քաշ ալիւր (9 անուուկ). Մհի. Ստեփան Մօղալեան՝ 300 քաշ լուբիա (4 պարկ). Իսագուլեան-Եավրուեան Ընկ.՝ 7¼ քաշ թէյ (1 սնտուկ). Յարութիւն Շաքարեան 1 այծ 3 ուլ. Առաքել Սինանեան 2 ոչխար. Յակոբ Մէլէմէթճեան՝ 2 ոչխար և 1 պարկ բրինձ (78½ քաշ). Ստեփան Գըլճեան՝ վասն հոգւոյ Յակոբ Համբարեանի՝ 1 ոչխար և 100 քիլօ հաց. Յակոբ Գարամանեան՝ 2 ոչխար և 1 պարկ բրինձ (80 քաշ). Օր. Նոյեմի Գարամանեան՝ 1 ոչխար. Գէորգ Ալալըմճեան՝ 2 ոչխար կտրուած (27¼ քաշ). Քարթալցի խոհարար Սարգիս Մհի. Յովհաննէսեան՝ 1 ոչխար. Բարսեղ Թէքէեան՝ 2 թենէքէ պանիր (20½ քաշ). Սամիկ Ղ. Պարոնիզպանեան՝ 600 պրակ սիկարի թուղթ. Առաքել Նալպանտեան՝ Մամարանի համար՝ 13 քաշ իչ եաղի. Բարեսէր ոմն՝ ըստ հնաւանդ բարի սովորութեան իւրոյ Կաղանդի առթիւ ընդհ. պատսպարելոց տրուած մրգեղէններն հետեւեալ կերպիւ՝ 120 քաշ սեւ չամիչ, 60 քաշ թուզ, 95 քաշ ընկոյզ և 1426 նարինջ (4 սնտուկ). Յարութիւն Շէքէրճեան՝ ըստ իւր բարի սովորութեան 60 քաշ ալիւր. Մարտիկ էֆ. Նշաստաճեան՝ ըստ իւր բարի սովորութեան 65 քաշ նիշասթա։

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան

Վ. Ատենադպիր Վ. Ատենապետ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Գ. Խ. ԵՎՐԷՆԵԱՆ

COMPAGNIE ROSSIA A S^T PÉTERSBOURG

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մա... 30 ի կայս. Իրատէով տրտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ստարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	67,000,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՋԻՒՐՄԻՒԶ — Ղալաթիա Բօրսայէն վրայ (Հին Մաէրսաան տեղը) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕԴՕՐ ՊԷՔՔԷՆ

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1828 — 1828 L'UNION DE PARIS — ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ ՀԻՄՆԵԱԼ 1829

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ ՊԱՆՔ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 15, ԻՒՐ ԱՊԱՐԱՆՔԻՆ ՄԷՋ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ	Ֆր. 10,000,000
Պահեստ	» 7,650,000
Թղթապանակի մէջ	» 69,246,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	» 16,000,000
Հատուցուած վնաս	» 176,000,000

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ	Ֆր. 10,000,000
Պահեստ	» 104,500,000
Ապահովագրութիւնք	» 250,000,000
Հասոյթ 1892 տարւոյ	» 17,750,000
Հատուցուած վնաս	» 65,000,000

Ընկերութեան դրամատունն է Օսմ. կայս. Պանքան
Մանրամասնութեանց համար դիմել առ մասնաւոր Տնօրէն Տ. ՍԻՄՈՆ ՔԱՑԷՐԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գարաքէօյ Եէնի-Խան Ա. յարկ։

ԼԱՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ Ե՛ՒՐՈՊԱ

Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ զ'Իթալիէն 1, 3 ... 1845 հիմնուելէն ի վեր

Ապահովագր. ներու վճ.	1,123,000,000
1895ի տարեշրջան	
Ապահովագրեալներու վճ.	87,000,000
Հասոյթ	196,000,000
Նոր ապահովագրութիւնք	661,000,000
1896 յունուար 1	
Աւանդք և անշարժ կալուածք յԵւրոպա	40,000,000
Ցանկեալ դրամագլուխ	124,000,000
Արդի ապահովագրութիւնք	4,141000000

Տիեզերական ապահովագիր

Շահաբաժիններու բաշխմամբ և ապահովադներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու։ Պայմանագրութեան նոր եղանակ, սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան. Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով Ընկերութենէն փոխառութիւններու ո-րոց գումարը ...անակուած է ապահովագրին մէջ ... ընդարձակ տեղեկութիւններ ... համար դիմել առ
Տ... էնորէն ի Թուրքիա
Ճ. Ի. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վօյվօտա փողոց, Վիթալիս խան
Ղալաթիա

ՇՈՒԿԱՅԻ ԽԱՆՈՒԹՆԵՐԸ

Նոր բացուած Մեծ Շուկային մէջ և այլուր ... հասի կամ աւեւտուրի խանութ ... ազգայիններուն ծանուցումներ ... մասա ամսան կը տարուին՝ ի քաջալեր ...ին գործերուն վերաբայման։ Բիւզանդիոն, շնորհիւ իր վայելած համակրութեան ընթերցածէր հասարակութեան քով, ծանուցումի համար ամէնէն ազդեցիկ միջոց մը հրնայ ըլլալ իրենց համար։

ՄԵՔԵՆԱԿԱՆ ՑԱՌԱՋԱԴԻՄՈՒԹԻՒՆ

ՔՈՆԵԱՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ի ՊԻՐԷՈՆ

ՍՄԲԷԼԻՒՍ (ԱՅԳԻ)

Ս. Ի. ԵՒ Ա. ՄԷԹԱՔՍԱ

MARQUE DÉPOSÉE DE FABRIQUE

ԵՂԲԱՐՑ ԳԻՆԻՔ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ

Աշխարհի բոլոր մեծ արուեստահանդէսներէն 26 մեծ մրցանակներով 1893ին, 1894ին, 1895ին և 1896ին վարձատրուած քօնեաք։

Պէրլին, Ժընէվ, Ամսթէրտամ և Գահիրէէն խաչով մեծ մրցանակ, Պուքրէշ, Մօնաքօ Պրիւքսէլ, Բրէմ, Փարիզ, Ս. Սթէֆանօ և Լոնտոնէն առաջնակարգ վկայական։

Անվէրս, Վիէննա, Բրակա, Շթութկարտ, Շիքակօ, Պէրլին, Ամսթէրտամ, Բրէմ, Ս. Սթէֆանօս. ու Գահիրէէն ոսկի մետալեա, Պորտօէն 2 արծաթ մետալեա։

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ

Հելլենական կառավարութենէն Ս. Փրկչի արծաթ խաչով, Պարսկական կառավարութենէն Առիւծու և Արեգական պատուանշաններով. Վենէզուէլային յատուկ պատուանշանով, Պրիւքսէլի միջազգային առողջապահական քօնկրէէն, Փարիզի Ակադեմիի երկրագործական ...էն, և Մարսիլիոյ քաղաքապետութենէն առաջնակարգ մետալով վարձատրուած։

ՏՆՕՐԷՆ Պ. ՍՊԻՐԻՏՕՆ ՄԷԹԱՔՍԱ

Հայթայթիչ Նոյնին Վեհափառութեանց Թագաւորացն Յունաստանի և Սերպիոյ և Ն. Արքայական Բարձր. դահաժառանգ Իշխանին Յունաստանի։

Վաւերացուած Թուրքիոյ, Եւրոպիոյ, Յունաստանի եւ Եգիպտոսի բժիշկներէն եւ քիմիագէտներէն

«Ֆերտինանտ Ժան», քիմիագէտ ի Փարիզ, Վօն Համմէլ Րօս եւ Հարման Իւղն մեծ քիմիագէտ յԱմսթէրտամ, Տքթ. Ռուսէֆ (Պուլկարիա), Տքթ. Սթիւրթի եւ Պէրնարտ Պուքրէշ։

Բիւր Ալէքի, Սինկրօս եւ Ջամպազօ փաշա Կ. Պոլիս, Քօմնինօ փաշա եւ Տքթ. Ջահարօլա Եգիպտոս, Տքթ. Օրֆանիտի. Աֆէնթուլի, Գարամանշա, Համտի Մեհմէտ, Քօնսօլա, Ջինի կայմաքի, Մակկա Բրօֆէսօրք հելլենական համալսարանին Աթէնքի։

ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
1,000,000 քիլօկրամ քօնեաք

ՄԻՆՉՏ ՊԱՏՐԱՍՏ Է ՊԱՀԵՍՏԻ
15 մթերանոցներու մէջ 420 մեծ տակառներով 800,000 քիլօկրամ

ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՐՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ
35,000 սնտուկ եւ 1000 տակառ քօնեաք, որոնց ... վաւերացուած է քաղաքապետական ...
Պ.Պ. Ս. Ի. եւ Ա. ՄԷԹԱՔՍԱ
100,000 ֆրանք կը խոստանան այն անձին որ ... ՄԷԹաքսա քօնեաքը իր մէջ վնասակար նիւթ ...։
Ընդհ. Թուրքիոյ համար միակ ...
ԹՐԻԱՆՏԱՖԻԼՕՓՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ
42 ԿԱԼԱԼԱԹԱ ՄՈՄՀԱՆԷ ԹԻՒ 42 50—42

L'ANCRE ԼԱՆՔՐԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՄԲ. 1871ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՄԲ.
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ — 206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Կոմս Էտմոն Զիշի, կայս. եւ արք. Գերագոյն խորհրդական, Ատենապետ
» Ռօտոլֆ Հոեոս, փոխ-Ատենապետ
» Ժօզէֆ Հոեոս, կայս. եւ արք. Գերագոյն խորհրդական
» Բօլօման Նաֆօ » » »
» Անտրեաս Բրօյէ Ս'Օսբէն
Թէօտոր Բոնցէն
Ժան տը Վէնինկ - Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սաւաժօղլու, ԼԷՕՆԼ. ՊՕՆՏԻ
Գլխ. Գործակալ ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ Կ. Պոլիս, Գօնսամաճօղլու խան թիւ 7

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլիայէ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւոր շաբաթական բանող
Անոնցմէ շոգենաւը յունուար 12 ին (Ն. Տ.) Մարսիլիա պիտի ուղեւորի կէսօրէն վերջ ժամ յիսուն։
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղեւորներու ապրանք ... Նաւուղղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Մահմանէ փողոց Թ. 1

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի և Պոլսոյ միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավեան	3500
Սամէնիան	10500	Էթիոպիան	3500
Բէսաբիան	10500	Բրիթիշ	3000
Լանքաստրիան	9000	Ակէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Փօլիմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ծօրճիան	8000	Անատոլեան	2500
Պօստոնեան	8000	Ալպիան	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինհօ	900
Վավօնիան	3700	Օրօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շոգենաւուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Ղալաթիա

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ամասիա	3500	Թիպս	2500
Ռամսէս	3500	Մարէօթիս	2500
Մէնֆիս	3500	Նէրդիս	2500
Անիւպիս	3000	Բերա	2250
Ապօր	3000	Օսիրիս	2250
Անօբիւս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3550	Կասքօնի	1500
Ֆարօս	2750	Կիէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ունիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
34, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ՏՈՔԹՈՐ Պ. ՇԷՐՊՕՆՈՑ
ԿԱՄ
ՀՈԳԵՓՈԽԵԱԼՆ
Թէոֆիլ Կօթիէի էն հետաքրքրաշարժ և իր տեսակին մէջ առաջին սքանչելի վէպ մ'է, կը ծախուի Զագմաքճըլար Եօքուշու թիւ 29 Ցովհան էֆ. Աչճեան գրատունը. գին 4 ղրշ.։

ՔԻՒՆԱՐՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի և Պոլսոյ միջեւ ամսոյ երկու անգամ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Սամարիա	3574
Էթրուրիա	7718	Մարաթոն	2403
Սէրվիա	7391	Ադրիա	2393
Օրանիա	7268	Սարակօսա	2166
Բավոնիա	5587	Թարիֆա	2246
Սէֆալոնիա	5517	Բալմիրա	2144
Կալլիա	4809	Թրինիտատ	1899
Սայթիա	4557	Մօրոգգօ	1855
Ալեբբօ	2143	Պրիթիշ Քուին	735
Բէտար	1876	Քարինդիա	5598
Շէրպուր	1614	Սիլվանիա	5598
Փաղալոնիա	4845	Քամբանիա	12950
Պոնթիս	4531	Լուքանիա	12950

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՒՍ գործակատար
Ալիքսիատիս խան, Թիւ 4
Ղալաթիա

Բարձրագոյն վարժարանի ուսանող մը կը փափաքի պաշտօն վարել ազգային վարժարաններու մէջ։
Դիմել «Բիւզանդիոն»ի խմբագրատունը։

(59)

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵՆԱՑ ՊԱՅՔԱՐԸ

ԿԱՄՔԸ

Ասկից զատ, նոր հանքեր գանուած էին, եւ Սպանիա մանաւանդ շատ մեծ հասոյթներ կը կորսնցնէր պղնձի գնոյն անկման պատճառաւ։ Բարեբաղդաբար, Լըըըպուլէ, պատերազմական փամփուշտներու ազոյցներուն համար կարեւոր հայթայթանք մը ձեռք բերած էր ի հաշիւ գործարանին եւ վերջապէս Պրեսթ-Բանամայի ընդծովեայ հեռագրաթելին հաշակաւոր գործն իրականացման ճամբուն մէջ էր։

Էլէն սակայն մտատանջութիւն մ'ունէր։ Դիտած էր որ Լուի չափազանցութեան համար անզուսպ ձգտում մ'ունէր։ Զբանուած պղինձ ծախելով կամ գնելով, դրամ շահելու համար կնճռոտ հաշիւներ կ'երազէր, փոխանակ ճգնելու, որպէս զի իր արտադրութեանց կատարելագործութեամբ, գործարանին անմրցելի վիճակի մէջ դնէ։ Դէպի այս ուղղութեան հետեւելու կը մղէր զայն, եւանգով, անոր ֆիզիքական անփութութիւնը կը մարակէր եւ կը ջանար յաղթել այն բնածին ատելութեան դոր Լուի ունէր աշխատութեան համար։

Կ'ըմբռնէր թէ Լուի շատ խղճմտօրէն կ'ընէր ինչ որ կարող էր ընել, եւ գիտէր մայրական ներողամտութեամբ մը կ'արդարացնէր անոր վրայ թէ իր ունակութեանց յաղթելու համար շատ ճիգ թափելու հարկադրուած էր։ Բայց Էլէնի փրկութիւնը կը պահանջէր որ Լուի զբաղած ըլլար։ Իմիլի ամէն առթիւ այս կէտը կը յիշեցնէր, եւ Էլէն համոզուելու համար պէտք չունէր այս ազդարարութեանց։

Պատուն Տիկին Էրօ, որ գիտէր թէ իր թոռն ցիմարութեանց համար միայն հոգի կուտար, սքանչելի կը գտնէր այն օգուտն զոր Էլէն կրցած էր քաղել անկէ։ Շատ սնդելու հարկ չկար, որպէս զի հրա՛շք պօռար։ Սքանչացման ուրիշ պատճառ մ'ալ պիտի ունենար ընդհուպ։ Թոռնորդի մը ծնաւ իրեն, իրիկուն մը, ժամ 11ին ատեններն, առանց մեծ տագնապի, բայց շատ սրտայուզութեամբ։ Եւ Լուի, երկրորդ անգամ ըլլալով, ուրախութենէն լացաւ։

Իր կնոջ անկողնոյն քով նստած եւ ձեռքը սեղմելով, մինչդեռ նորեկն պզտիկ էրօ, մեծ մօրը հիացած աչքերուն առջեւ, գաւաթ մը նարնջածաղկի ջուր կը խմէր մեծ մարդու մը պէս, Լուի իր կենաց ամէնէն երջանիկ ժամերէն մին անցուց։ Էլէն, ժամանակներու մէջ տեղը պառկած, տժգոյն եւ ժպտուն, չէր խօսեր անոր հետ, այլ իր աչքերն անոր աչքերուն վրայ յառած էր մայրական խրճխտ ուրախութեամբ։ Իր ամուսինը մանչ մ'ունենալու փափաք յայտնած էր, այդ մանչը տուած էր անոր։ Ասոր փոխարէն ուրիշ բան չէր խնդրեր եթէ ոչ իմաստութիւն որ իրենց անդորրութիւնը պիտի ապահովէր։

—Գո՞հ ես, մրմնջեց Էլէն։

—Այնչափ ըսաւ Լուի խորին գորովանօք։

—Այսուհետեւ պէտք է որ կրկնապատիկ խոհական ըլլաս, թէ՛ ինծ համար եւ թէ՛ անոր համար։

Լուի պատասխան չտուաւ, այլ անոր վրայ ծռելով, ճակտէն համբուրեց. այս համբոյրն ամէն երդումներէն լաւագոյն կ'արժէր։

Յաջորդ օրն, համակրելի հիւանդին ծնողաց եւ զայն խնամող բժշկին միջեւ խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ գիտնալու համար թէ Տիկին Էրօ կրնա՞ր անձամբ գիեցնել իր մանուկը։ Դեռատի կինն այս մասին ջերմ փափաք յայտնած էր, եւ մեծ մայրն, որ անձամբ գիեցուցած էր իր զաւակն, հաճութեամբ հաւանած էր իր հարսին։ Սակայն Լուի քանի մ'առարկութիւն ըրած էր, եւ իբրեւ հաղուագիւտ իրողութիւն, կարելի է հաստատել թէ այս պատեհ առթիւ ինքը միայն ողջմտութիւն ունեցած էր։ Բժիշկն՝ հռչակաւորն Րամօ տը Ֆէրիէռ՝ որուն դիմած էին որոշում մը տալու համար, սկսաւ յայտարարել թէ Տիկին Էլէն կատարելապէս կրնայ գիեցնել իր զաւակը։ Կաթ ունէր եւ փառաւոր առողջութեան մը պիտի ըլլար։ Գալով այն խնդրոյն թէ պա՞րտ էր գիեցնել, իրեն զարմանալի կը թուէր որ այս մասին իր գաղափարներն հանրածանօթ ըլլալով, զարմնալ իր կարծիքը կը հարցնէին։ Անուանի բժիշկն, ընկերվարական ոգւով հզօրապէս տոգորուած, այն ատեն ջերմ խօսքերով յիշեցուցած էր Ժան-Ժագ-Ռուսօն եւ եզրակացուցած էր թէ բացարձակ հարկ մ'էր մայրական գիեցումն։ Ցեղոյ, կիսովին կատակաբար, կիսովին լրջօրէն յարեց.

—Բոլոր կիներն ալ հաւասար ըլլալու են մայրութեան առջեւ, ինչպէս բոլոր մարդիկ՝ օրինաց առջեւ։ Դեռատի կին մը ոչ այնքան իրաւունք ունի գիեցման պարտականութենէն ազատ լինելու որքան երիտասարդ մը արեան հարկէն... Կնոջ մը համար զաւակներ ունենալն հայրենեաց հանդէպ իր ունեցած պարտքը վճարել է. զանոնք գիեցնելն ալ ընտանեաց հանդէպ իր պարտքը հատուցանել է։ Ինքնայայտ է թէ ինչպէս որ անկարներն ու հիւանդները զինուոր տակ չեն կոչեր, այնպէս ալ կաթ չունեցող կին մը չեն կրնար ստիպել որ անձամբ գիեցընէ իր մանուկը... Բայց այն ատեն մօրը տեղ վարձկան մը գտնելու չէ. այծի մը կամ էշու մը լաւագոյն կաթը, ձեր տղուն քմահաճ կամ յամառ նկարագիր մը տալու վտանգն ալ աչք առնելով...

Դէպի Էրօյի կողմը դարձած էր բժիշկը.

—Ա՞յդ է ձեր փափաքածը.

Լուի պարտաւորեցաւ խոստովանիլ թէ այդ բանին վրայ շատ պիտի ցաւէր։ Ի բնէ թշնամի ըլլալով վիճաբանութեան, չհամարձակեցաւ բժիշկը մեկուսի քաշել եւ ֆիզիքական պատճառները հանդէպ, որք իրենց արժէքն ունէին, քանի մը բարոյական պատճառներ յառաջ բերել, որք բոլորովին տարբեր կարեւորութիւն մ'ունէին. այսինքն թէ գիեցումն ի հարկէ պիտի հեռացնէր զինքն իր կնոջմէն եւ թէ շատ կը բաղձար չընդհատել այն մտերմութիւնն որ ցարդ ապահոված էր իրենց երջանկութիւնն։ Էլէնի թախանձանաց, բժշկին ստիպման եւ իր մեծ մօրը յորդորանաց հանդէպ, որ թեթեւ կասկած մ'անգամ չունէր յառաջ գալիք վտանգներուն վրայ, Լուի վերջապէս զիջում ըրաւ։ Այս եղաւ Էլէնի առաջին եւ թերեւս միակ սխալը կեանքին դէմ մղած պայքարին մէջ։ Մեծ ուղղամտութիւն մ'ունենալով հանդերձ, չեռ փորձառութիւն չունէր. կարծեց որ իր ամուսինն աւելի սերտիւ պիտի կապէր ընտանեկան յարկին, իբրեւ շղթայ գործածելով մանկան թեւերը։ Զգուշակեց թէ ինքզինք միայն կը կաշկանդէր եւ թէ ընտանեկան յարկը մանկատածութեան յարկի մը վերածուելով, երկար ատեն հաճելի պիտի չըլլար այս կենցաղասէրին, որ մեծ դժուարութեամբ կարգի եկած էր եւ մինչ նորէն առթի կ'սպասէր անկարգութեան մէջ ինկալու համար։ Էլէն ինչ որ ըրած էր բարւոյ համար, չարի փոխուեցաւ, ինչպէս կ'ըլլայ սովորաբար այս աշխարհիս մէջ։ Դժբաղդաբար, իր ընտրած ընթացքն չէր անմիջէ զօրս մէկ օրէն միւսը կարելի է փոխել։ Եւ նա զանալու համար պէտք եղած ժամանակամիջոցին մէջ, ո՛րքան գէշ ունակութիւններ կըրնային վերստացուիլ։

Դեռատի կինն իր որոշման առաջին արգասիքը՝ շատ չանցած՝ հաստատեց։ Երբ կատարելապէս ապաքինելով, ոտք ելաւ եւ իր կանոնաւոր կեանքը վերսկսաւ, ի զո՛ւր փորձեց իր սենեակը վերադարձնել իր ամուսինը։ Լուի իր ամուրիական բնակարանին մէջ վերահաստատուած եւ հոն շատ հանգիստ էր։

(Շարունակելի)

Թարգմանեց Բ. Մ. ՊՕՂԱՃԵԱՆ